Ministry of Digital Governance
Digitally signed by Ministry of Digital Governance
Date: 2026.11.27 08:46:58 EET
Reason: Application Approval

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ 2023-2027

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΟΙΝΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΣΣ ΚΑΠ)

Κωδικός Πρόσκλησης ΟΠΣΚΑΠ: ΠΣ-77-4.1_EL_039_Δ

Β ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ ΗΜ/ΝΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ
ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΔΠ 22/26-11-2026

Ημερομηνία Τροποποίησης: 26/11/2026
Αρ. Πρωτοκόλλου Τροποποίησης: 406

1ΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΠΣ-77-4.1 «ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΣΩ ΤΟΥ LEADER (ΤΑΠΤΟΚ - ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ)»

για ΠΡΑΞΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ
(Ημερομηνία: 23/07/2026 - Αρ. Πρωτοκόλλου: 220)

Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης Χίου

LEADER
Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων

Η ΟΠΟΙΑ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του ν. 4914/2022 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας "Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε." και άλλες διατάξεις» (Α΄61).

β) Του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147), όπως ισχύει, καθώς και τις εγκυκλίους της ΕΑΑΔΗΣΥ για την υλοποίησή του.

γ) Του ν. 4782/2021 «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία» (Α' 36).

δ) Του ν. 4488/2017 "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις", (Α΄137) και συγκεκριμένα τα άρθρα 39 & 40.

ε) Του ν. 4624/2019 "Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις", (Α΄137).

2. Τους Κανονισμούς και τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

α) Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων, και ειδικότερα τα άρθρα 29-34 αυτού.

β) Τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 (ΕΕ L 187 της 26.6.2014) της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης όπως ισχύει.

γ) Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013.

δ) Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013.

ε) Τον Κανονισμό (ΕΕ) 229/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Μαρτίου 2013, σχετικά με τον καθορισμό ειδικών μέτρων για τη γεωργία στα μικρά νησιά του Αιγαίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 1405/2006 του Συμβουλίου.

στ) Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/2472 της Επιτροπής της 14ης Δεκεμβρίου 2022 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ισχύει.

ζ) Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

η) Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2832 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος.

θ) Την απόφαση της Επιτροπής της 20ης Δεκεμβρίου 2011 για την εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 106 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος (2012/21/ΕΕ).

ι) Την Ανακοίνωση της Επιτροπής (Notion of Aid) σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).

ια) Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις στην αντιστάθμιση για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος (2016/C8/02).

3. Την υπό στοιχεία C (2022) 8270 final/21.11.2022 εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής για την έγκριση του στρατηγικού σχεδίου της Ελλάδας για την ΚΓΠ 2023-2027 για ενωσιακή στήριξη που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, όπως ισχύει.

4. Την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα» (2021/C 153/01) για τον περιφερειακό χάρτη, όπως ισχύει σύμφωνα με την Απόφαση C(2023) 6801 final της Επιτροπής.

5. Την υπ' αριθ. **2648/31.10.2024** απόφαση ανάθεσης καθηκόντων στις ΟΤΔ ως Ενδιάμεσους Φορείς (ΑΔΑ: 9ΤΛ14653ΠΓ-ΕΘΠ).

6. Την υπ' αριθ. **2450/11.10.2024** απόφαση ανάθεσης καθηκόντων της ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ στις ΕΥ στις Περιφέρειες ως Ενδιάμεσους Φορείς (ΑΔΑ: 622Α4653ΠΓ-ΓΤΒ), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 8060/13.01.2025 όμοια απόφαση (ΑΔΑ: 6Α0Η4653ΠΓ-ΖΚΚ).

7. Την υπ' αριθ. **2097/10.11.2023** απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Έγκριση προγραμμάτων τοπικών στρατηγικών LEADER/ΤΑΠΤΟΚ στο πλαίσιο της υπ' αρ. 2545/10.10.2022 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πρόσκληση υποβολής προτάσεων για την επιλογή στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-77-4.1 «ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΣΩ ΤΟΥ LEADER (ΤΑΠΤοΚ – ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ)» του Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023 –

2027» (Β' 5361), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, και κατανομή πιστώσεων Δημόσιας Δαπάνης» (Β' 6539).

8. Την υπ' αριθ. **1040/28.03.2023** απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) Άμεσων Ενισχύσεων ΣΣ ΚΑΠ» (Β' 2179), όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθ. 1571/11-05-2023 (Β' 3222), 2250/25-07-2023 (Β' 4717) και 382354/04-12-2024 (Β΄ 6735) όμοιες αποφάσεις.

9. Την υπ' αριθ. **161876/22.06.2026** κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων "Αντικατάσταση της υπ' αρ. 39443/12.02.2025 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πλαίσιο εφαρμογής της παρέμβασης Π3-77-4.1 «Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)» του ΣΣ ΚΑΠ» (Β' 770)" (Β' 4030).

10. Την υπ' αριθ. **74391/ΕΥΚΕ2634/13.7.2016** εγκύκλιο του Υφυπουργού Οικονομίας Ανάπτυξης και Τουρισμού, όπως εκάστοτε ισχύει.

11. Την υπ΄ αριθ. **3506/18.12.2023** απόφαση «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τις παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης του Στρατηγικού Σχεδίου για την Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ)», (Β' 7144).

12. Την με αριθ. πρωτ. **115150/ΕΥΚΕ 4023/02.11.2016** εγκύκλιο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων».

13. Την με αριθ. πρωτ. **99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1162/27.10.2023** εγκύκλιο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα: «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων».

14. Το υπ΄ αριθ. **41364/ΕΥΚΕ 5317/05.04.2017** έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων για έργα υποδομών πόσιμου ύδατος».

15. Το υπ΄ αριθ. **112292/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1359/27.11.2023** έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα: «Διευκρινίσεις στις οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων».

16. Τη με αριθ. πρωτ. **63982/10.04.2025** διατύπωση γνώμης της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων και Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ), που δόθηκε για το υπόδειγμα της πρόσκλησης.

17. Την υπ' αρ. **14/23-07-2026** απόφαση της ΕΔΠ LEADER, η οποία εγκρίνει την παρούσα πρόσκληση της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) Αναπτυξιακής ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ, προς τους δυνητικούς δικαιούχους για την υποβολή αιτήσεων στήριξης.

18. Το με αρ. πρωτ. **193181/21-07-2026** έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής Παρεμβάσεων Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΥΕ ΠΑΑ), με το οποίο δόθηκε η σύμφωνη γνώμη επί του σχεδίου πρόσκλησης της ΟΤΔ ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ προς τους δυνητικούς δικαιούχους για την υποβολή αιτήσεων στήριξης.

19. Την υπ' αρ. **22/26-11-2026** απόφαση της ΕΔΠ LEADER, η οποία εγκρίνει την 2η τροποποίηση της παρούσας πρόσκλησης, με παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής αιτήσεων στήριξης της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ.

Κ Α Λ Ε Ι

Τους φορείς που εμπίπτουν στις παρακάτω κατηγορίες δυνητικών δικαιούχων:

- ΟΤΑ Α΄ και Β΄ Βαθμού και τους φορείς τους
- Φορείς Δημοσίου ή ευρύτερου Δημοσίου Τομέα
- Τοπικοί φορείς εκτός Δημόσιου Τομέα (όπως σύλλογοι, σωματεία, ΑΜΚΕ, ΜΚΟ, ΝΠΙΔ) με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που δραστηριοποιούνται ή που θα δραστηριοποιηθούν στην περιοχή παρέμβασης(όπως σύλλογοι, σωματεία κλπ).

Ως Φορείς Δημοσίου Τομέα νοούνται: Δημόσιες υπηρεσίες και φορείς της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης, ανεξάρτητα της νομικής τους μορφής, συγκροτούν την έννοια του δημόσιου τομέα και περιλαμβάνονται στο «Μητρώο Υπηρεσιών και Φορέων της Ελληνικής Διοίκησης», έτσι όπως καταρτίζεται από το αρμόδιο υπουργείο σε ετήσια βάση.

Επιπλέον για τους δυνητικούς δικαιούχους ισχύουν τα εξής:

1. Δικαιούχος δύναται να είναι το νομικό πρόσωπο που έχει συστήσει την ΟΤΔ ή μέλος που την απαρτίζει, συμπεριλαμβανομένων και των μελών της ΕΔΠ, καθώς επίσης και μέλη του ΔΣ του νομικού προσώπου, **σε επίπεδο φορέων**.

2. Αναφορικά με την παρέμβαση Π3-77-4.1, δικαιούχοι μπορούν να είναι μόνο τοπικοί φορείς του δημόσιου ή του ευρύτερου δημοσίου τομέα, ή τοπικοί σύλλογοι/οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

3. Δικαιούχοι στην παρέμβαση Π3-77-4.1 δύναται να είναι και η ΟΤΔ ή μέλος αυτής.

4. Για τις υπο-παρεμβάσεις Π3-77-4.1-6.1 και Π3-77-4.1-6.2, δικαιούχος δύναται να είναι φορείς που έχουν σχετική αρμοδιότητα, όπως ο ΟΦΥΠΕΚΑ και εθελοντικές οργανώσεις εγγεγραμμένες στο μητρώο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας.

5. **Δυνητικοί Δικαιούχοι δεν μπορεί να είναι:**

   i. εξωχώριες / υπεράκτιες εταιρείες,

   ii. Φορείς/νομικά πρόσωπα στους οποίους έχουν επιβληθεί πρόστιμα τα οποία έχουν αποκτήσει τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, για παραβάσεις εργατικής νομοθεσίας και ειδικότερα για: Παράβαση «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας (3 πρόστιμα/3 έλεγχοι) ή Αδήλωτη εργασία (2 πρόστιμα/2 έλεγχοι), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 40, του ν. 4488/2017 (Α’ 137).

   iii. φυσικά πρόσωπα

   iv. υπό σύσταση νομικά πρόσωπα

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΠΡΑΞΕΩΝ),

προκειμένου να ενταχθούν και χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-77-4.1 του ΣΣ ΚΑΠ (για υπο-παρεμβάσεις Δημοσίου χαρακτήρα)

Γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής των Παρεμβάσεων:

Η γεωγραφική περιοχή εφαρμογής των παρεμβάσεων είναι ολόκληρος ο Νομός Χίου. Στον πίνακα που ακολουθεί αναφέρονται οι επιλέξιμες περιοχές:

Περιοχή Εφαρμογής

Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Τοπική / Δημοτική Κοινότητα	Γεωγραφικός Κωδικός Καλλικράτη	Χαρακτηρισμός περιοχής*	LEADER ΣΣ ΚΑΠ	
					Έκταση (km2)	Μόνιμος Πληθυσμός
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΙΟΥ	ΔΗΜΟΣ ΧΙΟΥ	Δημοτική Κοινότητα Χίου	57010101	Νησιωτική	22,618	26.850
		Δημοτική Κοινότητα Θυμιανών	57010201	Νησιωτική	7,719	2.606
		Τοπική Κοινότητα Νεοχωρίου	57010202	Νησιωτική	5,691	665
		Τοπική Κοινότητα Βολισσού	57010301	Νησιωτική/ Ορεινή	32,629	313
		Τοπική Κοινότητα Αγίου Γάλακτος	57010302	Νησιωτική/ Ορεινή	8,801	38
		Τοπική Κοινότητα Διευχών	57010303	Νησιωτική/ Ορεινή	7,880	20
		Τοπική Κοινότητα Κεράμου	57010304	Νησιωτική/ Ορεινή	6,787	37
		Τοπική Κοινότητα Κουρουνίων	57010305	Νησιωτική/ Ορεινή	12,649	75

		Τοπική Κοινότητα Λεπτοπόδων	57010306	Νησιωτική/ Ορεινή	4,622	37
		Τοπική Κοινότητα Μελανιού	57010307	Νησιωτική/ Ορεινή	6,491	7
		Τοπική Κοινότητα Νέας Ποταμιάς	57010308	Νησιωτική/ Ορεινή	6,182	64
		Τοπική Κοινότητα Νενητουρίων	57010309	Νησιωτική/ Ορεινή	7,940	53
		Τοπική Κοινότητα Παρπαριάς	57010310	Νησιωτική/ Ορεινή	19,797	138
		Τοπική Κοινότητα Πιραμάς	57010311	Νησιωτική/ Ορεινή	5,610	40
		Τοπική Κοινότητα Πισπιλούντος	57010312	Νησιωτική/ Ορεινή	8,448	60
		Τοπική Κοινότητα Τρυπών	57010313	Νησιωτική/ Ορεινή	6,894	53
		Τοπική Κοινότητα Φυτών	57010314	Νησιωτική/ Ορεινή	15,073	17
		Τοπική Κοινότητα Χαλάνδρων	57010315	Νησιωτική/ Ορεινή	8,357	31
		Δημοτική Κοινότητα Καλλιμασιάς	57010401	Νησιωτική/ Ορεινή	7,138	1.100
		Τοπική Κοινότητα Βουνού	57010402	Νησιωτική	4,734	180
		Τοπική Κοινότητα Έξω Διδύμας	57010403	Νησιωτική/ Ορεινή	2,327	40
		Τοπική Κοινότητα Θολοποταμίου	57010404	Νησιωτική/ Ορεινή	6,706	692
		Τοπική Κοινότητα Καταρράκτου	57010405	Νησιωτική/ Ορεινή	4,801	408

		Τοπική Κοινότητα Κοινής	57010406	Νησιωτική/ Ορεινή	4,627	146
		Τοπική Κοινότητα Μέσα Διδύμας	57010407	Νησιωτική/ Ορεινή	3,388	169
		Τοπική Κοινότητα Μυρμηγκίου	57010408	Νησιωτική/ Ορεινή	1,659	92
		Δημοτική Κοινότητα Νενήτων	57010409	Νησιωτική/ Ορεινή	9,370	924
		Τοπική Κοινότητα Παγίδος	57010410	Νησιωτική/ Ορεινή	0,965	129
		Τοπική Κοινότητα Φλατσίων	57010411	Νησιωτική	2,002	76
		Τοπική Κοινότητα Χαλκείου	57010501	Νησιωτική	4,242	950
		Τοπική Κοινότητα Αγίου Γεωργίου Συκούση	57010502	Νησιωτική/ Ορεινή	24,606	579
		Τοπική Κοινότητα Βαβιλών	57010503	Νησιωτική	3,571	209
		Τοπική Κοινότητα Βασιλεωνοίκου	57010504	Νησιωτική	4,109	377
		Τοπική Κοινότητα Βερβεράτου	57010505	Νησιωτική	2,448	231
		Τοπική Κοινότητα Δαφνώνος	57010506	Νησιωτική/ Ορεινή	9,719	385
		Τοπική Κοινότητα Ζυφιά	57010507	Νησιωτική	1,934	166
		Δημοτική Κοινότητα Καρδαμύλων	57010601	Νησιωτική/ Ορεινή	75,487	1.643

		Τοπική Κοινότητα Αμάδων	57010602	Νησιωτική/ Ορεινή	11,085	140
		Τοπική Κοινότητα Βικίου	57010603	Νησιωτική/ Ορεινή	13,823	108
		Τοπική Κοινότητα Καμπιών	57010604	Νησιωτική/ Ορεινή	17,112	50
		Τοπική Κοινότητα Πιτυούντος	57010605	Νησιωτική/ Ορεινή	55,814	257
		Τοπική Κοινότητα Σπαρτούντος	57010606	Νησιωτική/ Ορεινή	10,747	36
		Δημοτική Κοινότητα Πυργίου	57010701	Νησιωτική	59,746	832
		Τοπική Κοινότητα Αρμολίων	57010702	Νησιωτική	14,729	442
		Τοπική Κοινότητα Βέσσης	57010703	Νησιωτική/ Ορεινή	20,891	113
		Τοπική Κοινότητα Ελάτας	57010704	Νησιωτική/ Ορεινή	17,228	248
		Τοπική Κοινότητα Καλαμωτής	57010705	Νησιωτική	15,374	706
		Τοπική Κοινότητα Λιθίου	57010706	Νησιωτική/ Ορεινή	15,412	398
		Τοπική Κοινότητα Μεστών	57010707	Νησιωτική/ Ορεινή	33,977	437
		Τοπική Κοινότητα Ολύμπων	57010708	Νησιωτική/ Ορεινή	31,783	376
		Τοπική Κοινότητα Πατρικών	57010709	Νησιωτική	3,009	120
		Δημοτική Κοινότητα Βροντάδου	57010801	Νησιωτική/ Ορεινή	41,158	5.332
		Τοπική Κοινότητα Ανάβατου	57010802	Νησιωτική/ Ορεινή	27,708	1

		Τοπική Κοινότητα Αυγώνυμων	57010803	Νησιωτική/ Ορεινή	16,678	14
		Τοπική Κοινότητα Καρυών	57010804	Νησιωτική/ Ορεινή	29,936	676
		Δημοτική Κοινότητα Λαγκάδας	57010805	Νησιωτική/ Ορεινή	11,979	856
		Τοπική Κοινότητα Σιδηρούντος	57010806	Νησιωτική/ Ορεινή	21,042	38
		Τοπική Κοινότητα Συκιάδας	57010807	Νησιωτική/ Ορεινή	7,421	610
	ΔΗΜΟΣ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ	Ψευδοδημοτική κοινότητα Οινουσσών		Νησιωτική/ Ορεινή	17,805	826
	ΔΗΜΟΣ ΨΑΡΩΝ	Ψευδοδημοτική κοινότητα Ψαρών		Νησιωτική/ Ορεινή	44,757	458
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ					**907,235**	**52.674**
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ					**300,567**	**9.882**

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης δύναται να χρηματοδοτηθούν πράξεις δημοσίου χαρακτήρα που συμβάλλουν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο στην εξυπηρέτηση και την βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού και στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, για την επίτευξη των στόχων της εγκεκριμένης τοπικής στρατηγικής. Οι εν λόγω παρεμβάσεις παρέχονται δωρεάν στο ευρύ κοινό, ή η όποια χρηματική συνεισφορά από το κοινό καλύπτει μέρος μόνο του πραγματικού κόστους της δραστηριότητας, δεν μεταβάλει τον μη οικονομικό της χαρακτήρα και δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποζημίωση για την παρεχόμενη υπηρεσία.

Τονίζεται ότι **άυλες πράξεις** χαρακτηρίζονται οι πράξεις που αφορούν σε ήπιες παρεμβάσεις όπως μεταφορά τεχνογνωσίας/έρευνα/υιοθέτηση απαιτήσεων προτύπων-πιστοποίηση κ.ά., αλλά και γενικότερα παρεμβάσεις (όπως μελέτες, έρευνες κ.λπ.) πλην εκείνων της υλικοτεχνικής υποδομής (όπως κατασκευές τεχνικών έργων, αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού και μηχανημάτων, κ.λπ.).

Επισημαίνεται ότι για τις προτεινόμενες πράξεις που εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, αποτελεί κριτήριο αποκλεισμού η μη ύπαρξη οριστικής μελέτης.

Για δυνητικούς δικαιούχους οι οποίοι ακολουθούν διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων για την ανάθεση των έργων, οι δαπάνες «L41.06 Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική

στήριξη για την υλοποίηση του έργου» και «L41.10 Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου», είναι επιλέξιμες μόνο στην περίπτωση που δεν διαθέτουν τεχνική επάρκεια.

Αναλυτικότερα, οι υπο-παρεμβάσεις που δύναται να υλοποιηθούν, μέσω των τοπικών στρατηγικών, όσον αφορά σε δημοσίου χαρακτήρα παρεμβάσεις είναι οι ακόλουθες:

Π3-77-4.1-3.1 Ενίσχυση βασικών υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι άθλησης, πολιτιστικά κέντρα κλπ).

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις δημόσιου χαρακτήρα που στοχεύουν στη δημιουργία ή στον εκσυγχρονισμό υποδομών ή/και υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού. Οι πράξεις θα πρέπει να συνδέονται με άμεσο τρόπο με μία ή περισσότερες ανάγκες του τοπικού προγράμματος. Τέτοιου είδους πράξεις μπορούν να είναι η δημιουργία παιδικών σταθμών, χώρων άθλησης, πολιτιστικών κέντρων και χώρων πολυδραστηριοτήτων για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού.

Ποσοστό Επιχορήγησης: 100% δυνάμει των παρ. 4γii και 4γiv του άρθρου 73 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115.

Στόχος της υποπαρέμβασης είναι: η ενδυνάμωση του τοπικού κοινωνικού ιστού μέσω κοινωνικών δράσεων. Επιλέξιμες πράξεις της υπό-παρέμβασης «Ενίσχυση βασικών υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι άθλησης, πολιτιστικά κέντρα κλπ.)» είναι όσες αφορούν στην ενίσχυση βασικών υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού όπως παιδικοί σταθμοί, χώροι άθλησης, πολιτιστικά κέντρα και χώροι πολυδραστηριοτήτων.

Στην περιοχή παρέμβασης εντοπίζεται, μεταξύ άλλων, υψηλό ποσοστό πληθυσμού που δεν έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, υψηλό ποσοστό άνεργου πληθυσμού (ιδιαίτερα νέοι και γυναίκες), αποκλεισμός νέων από την εκπαίδευση και την εργασία, χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών και φαινόμενα εξαρτητικών συμπεριφορών από τους νέους, συνθήκες φτώχειας, υψηλά ποσοστά ενδοοικογενειακής βίας και άσχημες συνθήκες διαβίωσης των Ρομά.

Οι ανάγκες οι οποίες καλύπτονται είναι:

ΘΣ3/1 Μείωση κοινωνικού αποκλεισμού στις αγροτικές περιοχές.

- Μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού και βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών.
- Μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού και βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων.
- Μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού και βελτίωση της ποιότητας ζωής προσφύγων και μεταναστών.
- Μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού και βελτίωση της ποιότητας ζωής των ΑμεΑ και λοιπών ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.
- Μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού και βελτίωση της ποιότητας ζωής των Ρομά.

ΘΑ 3/2 Αύξηση της απασχόλησης του πληθυσμού των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

- Αύξηση της απασχόλησης του πληθυσμού των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων
- Αύξηση της απασχόλησης των γυναικών και των νέων

ΘΣ4/1 Ενίσχυση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον πολίτη.

- Ενίσχυση των υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας.

- Ενίσχυση των υπηρεσιών εξυπηρέτησης των πολιτών και των επισκεπτών.
- Ενίσχυση κοινωνικών υπηρεσιών.
- Πρόσβαση της τοπικής κοινότητας στις τέχνες και τη γνώση.

Με βάση τα παραπάνω, πράξεις που μπορούν να ενταχθούν στην υπό-παρέμβαση είναι οι εξής:

- Δημιουργία νέων ή βελτίωση υφιστάμενων δομών υγειονομικής περίθαλψης για τη διασφάλιση της πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης του συνόλου του πληθυσμού.
- Προμήθεια ιατρικού εξοπλισμού (μηχανήματα, οχήματα, προμήθειες) για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης.
- Δημιουργία κινητών μονάδων υγείας για την εξυπηρέτηση των ηλικιωμένων και των κατοίκων των ορεινών περιοχών.
- Δημιουργία νέων ή βελτίωση των υφιστάμενων βρεφικών και παιδικών σταθμών, Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων, Κέντρων διημέρευσης ΑμεΑ, Μονάδων Φροντίδας Ηλικιωμένων κ.ά.
- Δημιουργία νέων ή βελτίωση υφιστάμενων δημόσιων υποδομών άθλησης όπως κλειστά γυμναστήρια, προπονητικά κέντρα, υπαίθριοι χώροι αναψυχής για την κάλυψη των αναγκών άθλησης του γενικού πληθυσμού συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία.
- Προμήθεια εξοπλισμού και διάθεση πόρων για την υλοποίηση αθλητικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων για την κάλυψη διαφορετικών ηλικιακών ομάδων, αναγκών και ενδιαφερόντων.
- Ανάπτυξη νέων ή βελτίωση υφιστάμενων χώρων ανάπτυξης τεχνών και πολιτιστικών κέντρων με γνώμονα την ανάπτυξη της καλλιτεχνικής έκφρασης, της πολιτιστικής δραστηριότητας, του συμμετοχικού διαλόγου, κ.α.
- Δημιουργία εργαστηρίων πληροφορικής ή κοινοτικών κέντρων εξοπλισμένων με υπολογιστές.
- Δημιουργία υπαίθριων χώρων αναψυχής που ευνοούν την κοινωνική αλληλεπίδραση, αυξάνουν την κοινωνική συνοχή και τη συμπερίληψη, βελτιώνουν την ποιότητα ζωής και παρακινούν τους πολίτες για την ανάπτυξη δράσεων συμμετοχικότητας.
- Δημιουργία χώρων έκφρασης της νεολαίας.

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης :

Η γεωγραφική περιοχή εφαρμογής των παρεμβάσεων είναι ολόκληρος ο Νομός Χίου.

Δικαιούχοι:

Τοπικοί φορείς του δημόσιου ή του ευρύτερου δημοσίου ή σύλλογοι / οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Ειδικοί όροι εφαρμογής Υπο-παρέμβασης:

1. Εφόσον η πράξη αφορά σε κτιριακές υποδομές, προτεραιότητα θα δοθεί στην **αξιοποίηση υφιστάμενου κτιριακού δυναμικού.**

Στις επενδύσεις πρέπει να διασφαλίζεται η προσβασιμότητα από ΑμεΑ σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Ο μέγιστος προϋπολογισμός των πράξεων της υπο-παρέμβασης ανέρχεται στο ποσό των **400.000€ ή των 20.000€ στις περιπτώσεις άυλων πράξεων**, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο 5 της παρούσας πρόσκλησης και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- L41.01 Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- L41.02 Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- L41.03 Λοιπός Εξοπλισμός
  - ✓ εξοπλισμός γραφείου
  - ✓ οπτικοακουστικά μέσα
- L41.04 Εξοπλισμός ΑΠΕ
- L41.05 Δαπάνη αγοράς αυτοκινήτου
- L41.06 Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- L41.07 Δαπάνες Ενημέρωσης Προβολής
  - ✓ Δημιουργία Ιστοσελίδας
  - ✓ Δαπάνες προβολής
  - ✓ Ανάπτυξη λογισμικού
- L41.09 Δαπάνες για απόκτηση γης
- L41.10 Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου.
  - ✓ Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων ποιότητας
- ΣΔ Συνολική Δαπάνη (έργα που εκτελούνται με διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων)

Π3-77-4.1-4.1 Έργα υποδομών μικρής κλίμακας.

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις τοπικών υποδομών μικρής κλίμακας όπως δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης **εντός οικισμών** και επισκευή και ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτηρίων, για την εγκατάσταση τοπικών υπηρεσιών εξυπηρέτησης του τοπικού πληθυσμού.

Σημειώνεται, ότι στο πλαίσιο υλοποίησης των παραπάνω υποδομών, δύναται να εκτελεστούν εργασίες/φυσικό αντικείμενο εκτός οικισμού, μόνο στην περίπτωση που στοχεύουν αποκλειστικά στην εξυπηρέτηση των κατοίκων των οικισμών.

Ποσοστό Επιχορήγησης: 100% δυνάμει των παρ. 4γii και 4γiv του άρθρου 73 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115.

Στόχος της Υποδράσης είναι:

Στόχος της υπο-παρέμβασης είναι η βελτίωση ποιότητας ζωής τοπικού πληθυσμού και των μεταναστών / προσφύγων.

Στην υπο-παρέμβαση μπορούν να ενταχθούν πράξεις όπως οι ακόλουθες:

- Βελτίωση και συντήρηση υφιστάμενων συστημάτων ύδρευσης για τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών ύδρευσης, τη διασφάλιση πόσιμου νερού και τη βελτίωση της ποιότητας νερού εν γένει.
- Ενεργειακός εκσυγχρονισμός δημόσιων κτιρίων για την περιβαλλοντική αναβάθμισή τους για εγκατάσταση τοπικών υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού.

- Βελτίωση ευρυζωνικών υποδομών σε δημόσιους χώρους και κοινοτικά κέντρα για την εξυπηρέτηση πολιτών και επισκεπτών καθώς και την ενίσχυση της ψηφιακής πρόσβασης.

Οι ανάγκες οι οποίες καλύπτονται είναι:

ΘΣ4/3 Αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος των αγροτικών περιοχών.

- Ανάπτυξη υποδομών άθλησης και αναψυχής.
- Ανάπτυξη κοινόχρηστων χώρων πρασίνου και στάθμευσης.
- Διασφάλιση προσβασιμότητας ατόμων με αναπηρία ή μειωμένη κινητικότητα στις δημόσιες υπηρεσίες και στους κοινόχρηστους χώρους.

ΘΣ4/4 Αναβάθμιση των ευρυζωνικών υποδομών.

- Κάλυψη του συνόλου της περιοχής με ευρυζωνικές υποδομές.
- Διευκόλυνση ψηφιακών νομάδων.

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης:

Η γεωγραφική περιοχή εφαρμογής των παρεμβάσεων είναι ολόκληρος ο Νομός Χίου.

Δικαιούχοι:

Τοπικοί φορείς του δημόσιου ή του ευρύτερου δημοσίου ή σύλλογοι/ οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Στις παρεμβάσεις πρέπει να διασφαλίζεται η προσβασιμότητα από ΑμεΑ σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
Εφόσον η πράξη αφορά σε παρεμβάσεις σε κτιριακές υποδομές, αυτές είναι επιλέξιμες μόνο σε υφιστάμενα κτίρια.

Ο μέγιστος προϋπολογισμός των πράξεων της υπο-παρέμβασης ανέρχεται στο ποσό των **400.000€**, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στην Κεφάλαιο 5 της παρούσας πρόσκλησης και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- L41.06 Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- L41.10 Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου.
- ΣΔ Συνολική Δαπάνη (έργα που εκτελούνται με διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων)

Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε συνήθεις παρεμβάσεις συντήρησης οδών, εκτός αν αφορούν δαπάνες αποκατάστασης του οδοστρώματος, όπως στις περιπτώσεις πράξεων που αφορούν σε εγκατάσταση δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης.

Επισημαίνεται ότι είναι υποχρεωτική η ασφαλτόστρωση ή η τσιμεντόστρωση των οδών.

Π3-77-4.1-4.2 Ενίσχυση υπηρεσιών και υποδομών αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικών πληροφοριών και λοιπών υποδομών μικρής κλίμακας.

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν σε υποδομές αναψυχής, ανάπλασης οικισμών / περιοχών, τουριστικών πληροφοριών και λοιπών υποδομών μικρής κλίμακας, όπως σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.

Ποσοστό Επιχορήγησης : 100% δυνάμει των παρ. 4γii και 4γiv του άρθρου 73 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115.

Στόχος της Υποδράσης είναι: Η Βελτίωση ποιότητας ζωής τοπικού πληθυσμού και των μεταναστών/ προσφύγων.

Η υπό-παρέμβαση «Ενίσχυση υπηρεσιών και υποδομών αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικών πληροφοριών και λοιπών» περιλαμβάνει ενέργειες για τη δημιουργία ή/και αναβάθμιση υποδομών αναψυχής, τουριστικών πληροφοριών και λοιπών υποδομών μικρής κλίμακας όπως σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών και ποδηλατικές διαδρομές.

Η υπο-παρέμβαση δύναται να καλύψει διαπιστωμένες ανάγκες στην περιοχή παρέμβασης όπως η έλλειψη ποιοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων στο σύνολο της περιοχής, το έντονο κυκλοφοριακό πρόβλημα και η έλλειψη χώρων στάθμευσης στη Χίο με το μεγαλύτερο πρόβλημα να εντοπίζεται στην πόλη της Χίου, στη Λαγκάδα, στα Μαστιχοχώρια και στον Κάμπο.

Η υπο-παρέμβαση μπορεί να συμπεριλάβει τις παρακάτω ενδεικτικές δράσεις:

- Αναζωογόνηση περιοχών μέσω έργων αστικής ανάπλασης όπως αναπλάσεις κοινόχρηστων χώρων και πεζοδρομήσεις.
- Αναβάθμιση του δομημένου περιβάλλοντος (κοινόχρηστοι χώροι και δημόσια κτίρια) ως προς τη βελτίωση της προσβασιμότητας ατόμων με αναπηρία και περιορισμένη κινητικότητα. Ενδεικτικά, μπορούν να χρηματοδοτηθούν παρεμβάσεις όπως τοποθέτηση ραμπών, κιγκλιδωμάτων, ανελκυστήρων, κ.α.
- Τοποθέτηση σημάνσεων, φωτισμού, κλπ.
- Ανάπτυξη ή βελτίωση χώρων πρασίνου και αναψυχής όπως πάρκα, skate parks, dog parks, κ.α.
- Κατασκευή παιδικών χαρών, εκδρομικών χώρων, υπαίθριου εξοπλισμού γυμναστικής και διαδρομών τρεξίματος για την προώθηση του ενεργού τρόπου ζωής.
- Δημιουργία κέντρων τουριστικών πληροφοριών ή info kiosks για την παροχή πληροφοριών στους επισκέπτες σχετικά με τοπικά αξιοθέατα, εκδηλώσεις και υπηρεσίες (Info points),
- Δημιουργία και ανάπτυξη ψηφιακών πλατφορμών ή εφαρμογών για κινητά τηλέφωνα που προσφέρουν τουριστικές πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο και διαδραστικούς χάρτες.
- Δημιουργία και ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών εξυπηρέτησης πολιτών.
- Δημιουργία ή ενίσχυση δημόσιων χώρων συγκέντρωσης, όπως πλατείες, για τη διευκόλυνση κοινοτικών εκδηλώσεων, αγορών ή πολιτιστικών δραστηριοτήτων.
- Εγκατάσταση καθισμάτων, δομών σκίασης, στάσεων λεωφορείων για την ενίσχυση της άνεσης και της ελκυστικότητας των κοινόχρηστων χώρων.
- Χάραξη και δημιουργία ποδηλατικών διαδρομών (ποδηλατοδρόμων), ψηφιακών εφαρμογών προγραμμάτων κοινής χρήσης ποδηλάτων και εγκαταστάσεων ενοικίασης ποδηλάτων για την προώθηση βιώσιμων μεταφορών και τουρισμού.
- Εγκατάσταση σχαρών ποδηλάτων και χώρων στάθμευσης για την ενθάρρυνση του ποδηλάτου ως μέσου μεταφοράς.

Οι Ανάγκες οι οποίες καλύπτονται είναι:

ΘΣ4/1 Ενίσχυση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον πολίτη.

- Ενίσχυση των υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας.
- Ενίσχυση των υπηρεσιών εξυπηρέτησης των πολιτών και των επισκεπτών.
- Ενίσχυση κοινωνικών υπηρεσιών.
- Πρόσβαση της τοπικής κοινότητας στις τέχνες και τη γνώση.

ΘΣ4/3 Αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος των αγροτικών περιοχών.

- Ανάπτυξη υποδομών άθλησης και αναψυχής.
- Ανάπτυξη κοινόχρηστων χώρων πρασίνου και στάθμευσης.
- Διασφάλιση προσβασιμότητας ατόμων με αναπηρία ή μειωμένη κινητικότητα στις δημόσιες υπηρεσίες και στους κοινόχρηστους χώρους.

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης:

Η γεωγραφική περιοχή εφαρμογής των παρεμβάσεων είναι ολόκληρος ο Νομός Χίου.

Δικαιούχοι:

Τοπικοί φορείς του δημόσιου ή του ευρύτερου δημοσίου ή σύλλογοι/ οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Ειδικοί όροι εφαρμογής Υπο-παρέμβασης:

1. Εφόσον η πράξη αφορά σε παρεμβάσεις σε κτιριακές υποδομές, προτεραιότητα θα δοθεί σε παρεμβάσεις **σε υφιστάμενα κτίρια.**

2. **Κατά προτεραιότητα** θα ενισχυθούν παρεμβάσεις που προάγουν τη βιοκλιματική αναβάθμιση δημόσιων κοινόχρηστων χώρων ή την περιβαλλοντική αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό υποδομών.

Στις παρεμβάσεις πρέπει να διασφαλίζεται η προσβασιμότητα από ΑμεΑ σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Ο μέγιστος προϋπολογισμός των πράξεων της υπο-παρέμβασης ανέρχεται στο ποσό των **400.000€ ή των 20.000€ στις περιπτώσεις άυλων πράξεων**, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στην Κεφάλαιο 5 της παρούσας πρόσκλησης και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- L41.01 Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- L41.02 Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- L41.03 Λοιπός Εξοπλισμός
  - ✓ εξοπλισμός γραφείου
  - ✓ οπτικοακουστικά μέσα
- L41.04 Εξοπλισμός ΑΠΕ
- L41.06 Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- L41.07 Δαπάνες Ενημέρωσης Προβολής
  - ✓ Δημιουργία Ιστοσελίδας
  - ✓ Δαπάνες ενημέρωσης-προβολής
  - ✓ Ανάπτυξη λογισμικού
- L41.09 Δαπάνες για απόκτηση γης
- L41.10 Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου.

- ✓ Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων ποιότητας
- ΣΔ Συνολική Δαπάνη (έργα που εκτελούνται με διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων)

Στο πλαίσιο της υπο-παρέμβασης δεν είναι επιλέξιμη η διοργάνωση/συμμετοχή σε εκθέσεις, καθώς και δράσεις προβολής με συμμετοχή τουριστικών operators.

Π3-77-4.1-5.1 Ενίσχυση πολιτιστικών ή αθλητικών εκδηλώσεων.

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν σε διενέργεια πολιτιστικών εκδηλώσεων. Ειδικότερα, επιλέξιμες είναι κατά προτεραιότητα οι εκδηλώσεις οι οποίες, σύμφωνα με τη SWOT ανάλυση του τοπικού προγράμματος, αποδεδειγμένα συμβάλουν στην τοπική στρατηγική.

Ποσοστό Επιχορήγησης: 75% δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831.

Στο πλαίσιο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831, διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση που ο δικαιούχος συνιστά επιχείρηση κατά τους ορισμούς του εν λόγω Κανονισμού, δεν μπορεί να λάβει ενίσχυση ήσσονος σημασίας που υπερβαίνει το ποσό των 300.000,00€ ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο 3 ετών. Το γεγονός λήψης ενίσχυσης ελέγχεται σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης , σύμφωνα με τους ορισμούς του εν λόγω Κανονισμού.

Στόχος της Υποδράσης είναι: Η διατήρηση και βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής.

Η υπό-παρέμβαση «Ενίσχυση πολιτιστικών ή αθλητικών εκδηλώσεων» αφορά στη διενέργεια ποικίλων πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων χωρίς αποκλεισμούς, που θα συμβάλουν στην τοπική στρατηγική. Μέσα απ' αυτές τις δράσεις θα προβληθεί η πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής και θα ενισχυθεί η κοινωνική συνοχή.

Έμφαση δίνεται στην προώθηση της κοινωνικής συνοχής και της συμμετοχικότητας, φέρνοντας κοντά διάφορες ομάδες της κοινότητας, όπως ο τοπικός πληθυσμός, οι μετανάστες, τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα διαφορετικών ηλικιακών ομάδων. Ενθαρρύνοντας την ενεργό συμμετοχή και εμπλοκή σε πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις, η παρέμβαση επιδιώκει να ενισχύσει τους κοινωνικούς δεσμούς, να προωθήσει τον διαπολιτισμικό διάλογο και να βελτιώσει τη συνολική ποιότητα ζωής όλων των κατοίκων.

Στην Υπό-παρέμβαση μπορούν να ενταχθούν οι παρακάτω ενέργειες:

Α. Πολιτιστικές εκδηλώσεις:

- Διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων που προβάλλουν την πλούσια κληρονομιά και τις παραδόσεις της Χίου, όπως μουσικά φεστιβάλ, χορευτικές παραστάσεις, εκθέσεις τέχνης, θεατρικές παραστάσεις και λαογραφικές εκδηλώσεις.
- Διοργάνωση δράσεων με τη συμμετοχή τοπικών καλλιτεχνών, μουσικών και πολιτιστικών ομάδων για τη διατήρηση και προβολή της παραδοσιακής τέχνης.
- Διαδραστικές πολιτιστικές εκδηλώσεις, όπως εργαστήρια, επιδείξεις και πρακτικές δραστηριότητες για την ανάδειξη της πλούσιας λαϊκής τέχνης της περιοχής, αλλά και τις λαϊκές παραδόσεις, τα παραδοσιακά επαγγέλματα, τα ήθη και έθιμα.
- Διοργάνωση εκδηλώσεων με επίκεντρο τα τοπικά προϊόντα, τη γαστρονομία και τα τοπικά ήθη και έθιμα (π.χ. εκδηλώσεις σχετικές με τη μαστίχα και τα εσπεριδοειδή, κ.α.).
- Παράλληλη διοργάνωση τοπικών αγορών – στο πλαίσιο πολιτιστικών εκδηλώσεων - όπου οι παραγωγοί μπορούν να παρουσιάζουν τα προϊόντα τους,

συμπεριλαμβανομένων των παραδοσιακών χειροτεχνιών, των αγροτικών προϊόντων και των τοπικών αναμνηστικών.

Β. Αθλητικές εκδηλώσεις:

- Διοργάνωση τουρνουά σε διάφορα αγωνίσματα, όπως ποδόσφαιρο, μπάσκετ, βόλεϊ, ιστιοπλοΐα, κολύμβηση και τρέξιμο.
- Διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων που αναδεικνύουν τη φυσική ομορφιά και τις υπαίθριες ευκαιρίες αναψυχής της Χίου, όπως περιηγήσεις πεζοπορίας στις διαδρομές μαστίχας και όχι μόνο, διαδρομές ποδηλασίας, διαγωνισμοί θαλάσσιων σπορ και παιχνίδια στην παραλία. Οργάνωση δράσεων (π.χ. yoga, αγώνες δρόμου, ποδηλασίας κλπ. στη φύση) που θα βελτιώσουν τη σχέση του ανθρώπου με τη φύση.
- Προώθηση της συμμετοχικότητας με τη διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων προσαρμοσμένων αθλημάτων για άτομα με αναπηρία και τη συνεργασία με τοπικές αθλητικές οργανώσεις ατόμων με αναπηρία.

Γ. Κοινοτική δέσμευση και κοινωνική συνοχή:

- Διοργάνωση εκδηλώσεων που προάγουν την κοινωνική συνοχή και φέρνουν κοντά διαφορετικές ομάδες στην κοινότητα, όπως κοινές παραστάσεις ντόπιων και μεταναστών, δραστηριότητες μεταξύ γενεών και αθλητικές εκδηλώσεις που προωθούν τη συμμετοχικότητα.
- Διοργάνωση εκδηλώσεων που ευαισθητοποιούν τον πληθυσμό, προάγουν τον εθελοντισμό και δημιουργούν συνθήκες ανάπτυξης σύγχρονου πολιτισμού (π.χ. δράσεις για την προστασία και την υιοθεσία αδέσποτων ζώων, δράσεις υπέρ της ευζωίας παραγωγικών ζώων)
- Συνεργασία με κοινοτικές οργανώσεις για τη συμμετοχή ευάλωτων ομάδων, όπως άτομα με αναπηρία, νέοι και ηλικιωμένοι, σε πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις μέσω προσαρμοσμένων προγραμμάτων και πρωτοβουλιών.
- Παροχή ευκαιριών εθελοντισμού κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων για την ενθάρρυνση της συμμετοχής και τη δέσμευσης της κοινότητας.

Οι Ανάγκες οι οποίες καλύπτονται είναι:

ΘΣ5/1 Αύξηση της ελκυστικότητας της περιοχής μέσω της ανάδειξης της υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.

- Αύξηση της ελκυστικότητας της περιοχής μέσω της ανάδειξης της υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Διατήρηση στοιχείων υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Διάδοση και διατήρηση στοιχείων πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω της αξιοποίησης ΤΠΕ.

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης:

Η γεωγραφική περιοχή εφαρμογής των παρεμβάσεων είναι ολόκληρος ο Νομός Χίου.

Δικαιούχοι:

Σύλλογοι / οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (Πολιτιστικοί - αθλητικοί Σύλλογοι, Σωματεία κλπ.)

Ο μέγιστος προϋπολογισμός των πράξεων της υπο-παρέμβασης ανέρχεται στο ποσό των **20.000€**, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στην Κεφάλαιο 5 της παρούσας πρόσκλησης και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- L41.06 Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- L41.08 Οργάνωση Πολιτιστικών Δρώμενων
  - ✓ Δαπάνες προβολής
  - ✓ Μίσθωση χώρου και εξοπλισμού και οπτικοακουστικών μέσων
  - ✓ Παραγωγή υλικού καταγραφής της εκδήλωσης

Η δαπάνη για την ενοικίαση χημικών τουαλετών στον χώρο της εκδήλωσης για την εξυπηρέτηση των παρευρισκόμενων, είναι επιλέξιμη μόνο αν συμπεριλαμβάνει πρόβλεψη και για τουαλέτα ΑΜΕΑ.

Π3-77-4.1-5.2 Ενίσχυση μελετών, υπηρεσιών και υποδομών που συνδέονται με τον πολιτισμό και την αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν σε αποκατάσταση, αναβάθμιση και ανάδειξη των πολιτιστικών τοπικών στοιχείων της περιοχής. Οι πράξεις θα πρέπει να συνδέονται με άμεσο τρόπο με μία ή περισσότερες ανάγκες του τοπικού προγράμματος.

Ποσοστό Επιχορήγησης : 100% δυνάμει των παρ. 4γii και 4γiv του άρθρου 73 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115.

Στόχος της Υποδράσης είναι: Η διατήρηση και βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής.

Μέσω της υπό-παρέμβασης 5.2 «Ενίσχυση μελετών, υπηρεσιών και υποδομών που συνδέονται με τον πολιτισμό και την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς» επιδιώκεται η διατήρηση και ανάδειξη της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής παρέμβασης. Η αποκατάσταση αγροτικών και βιομηχανικών μνημείων θα συμβάλει στη διατήρηση του ιστορικού τοπίου της περιοχής παρέμβασης, ενώ η έρευνα, οι μελέτες, οι δημοσιεύσεις και το ψηφιακό υλικό θα υποστηρίξουν τη διάδοση της γνώσης και τις εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες. Επιπλέον, η υποστήριξη πολιτιστικών συλλόγων θα διασφαλίσει τη βιωσιμότητα και τη ζωτικότητα της τοπικής πολιτιστικής σκηνής, επιτρέποντας στους κατοίκους και τους επισκέπτες να έρθουν σε επαφή και να αποκτήσουν γνώση για την πολιτιστική κληρονομιά της Χίου, των Οινουσσών και των Ψαρών.

Στην Υπό-παρέμβαση 5.2 μπορούν να ενταχθούν οι παρακάτω ενέργειες:

Α. Έρευνες, μελέτες, δημοσιεύσεις και ψηφιακό υλικό:

- Υποστήριξη ερευνητικών έργων και μελετών που επικεντρώνονται στην πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής παρέμβασης, ιδιαίτερα εκείνων που σχετίζονται με τα εντοπισμένα μνημεία και το ιστορικό τους πλαίσιο.
- Προώθηση της παραγωγής εκδόσεων βιβλίων, άρθρων και ακαδημαϊκών εργασιών που αναδεικνύουν τη σημασία και την ιστορία των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Ανάπτυξη και διάδοση ψηφιακού υλικού, όπως διαδικτυακές βάσεις δεδομένων, εικονικές εκθέσεις και διαδραστικές πλατφόρμες, για την αύξηση της πρόσβασης σε πληροφορίες σχετικές με την πολιτιστική κληρονομιά. Αύξηση της συμμετοχής ενός ευρύτερου κοινού στις προσπάθειες διατήρησής της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Β. Στήριξη φορέων του πολιτισμού:

- Παροχή υποστήριξης σε τοπικούς πολιτιστικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων θεατρικών ομάδων, δημόσιων βιβλιοθηκών, ωδείων, πολιτιστικών κέντρων και μουσείων.
- Ενίσχυση της ανάπτυξης καλλιτεχνικών και πολιτιστικών προγραμμάτων, παραστάσεων και εκθέσεων που προβάλλουν το τοπικό ταλέντο και την κληρονομιά της περιοχής παρέμβασης. Ενίσχυση της ικανότητας και των πόρων των πολιτιστικών ιδρυμάτων μέσω της κατάρτισης, της παροχής εξοπλισμού και της αναβάθμισης των υποδομών.
- Προώθηση συνεργασιών μεταξύ πολιτιστικών φορέων και εκπαιδευτικών οργανισμών για την προώθηση της πολιτιστικής ευαισθητοποίησης και της εκπαίδευσης για την πολιτιστική κληρονομιά στην τοπική κοινότητα.

Γ. Αποκατάσταση Γεωργικών/Βιομηχανικών Μνημείων:

- Εντοπισμός και ιεράρχηση υπέργειων αγροτικών και βιομηχανικών μνημείων που συμβάλλουν στην πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής, όπως ανεμόμυλοι, νερόμυλοι, βυρσοδεψεία, Λωβοκομείο Χίου, μεταλλεία αντιμονίου κλπ.
- Διεξαγωγή ολοκληρωμένων ερευνών και αξιολογήσεων για τον προσδιορισμό της κατάστασης και των αναγκών αποκατάστασης αυτών των μνημείων.
- Ανάπτυξη σχεδίων αποκατάστασης σε συνεργασία με ειδικούς, αρχιτέκτονες και τοπικές κοινότητες, διασφαλίζοντας ότι η διαδικασία αποκατάστασης σέβεται την ιστορική σημασία και την αρχιτεκτονική ακεραιότητα κάθε μνημείου.
- Υλοποίηση εργασιών αποκατάστασης, συμπεριλαμβανομένων επισκευών, συντήρησης και αναβίωσης των αρχικών λειτουργιών όποτε είναι δυνατόν, για την ανάδειξη της ιστορικής αξίας και την ένταξη αυτών των μνημείων στον πολιτιστικό ιστό της περιοχής παρέμβασης.

Οι Ανάγκες οι οποίες καλύπτονται είναι:

ΘΣ5/1 Αύξηση της ελκυστικότητας της περιοχής μέσω της ανάδειξης της υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.

- Αύξηση της ελκυστικότητας της περιοχής μέσω της ανάδειξης της υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Διατήρηση στοιχείων υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Διάδοση και διατήρηση στοιχείων πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω της αξιοποίησης ΤΠΕ.

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης:

Η γεωγραφική περιοχή εφαρμογής των παρεμβάσεων είναι ολόκληρος ο Νομός Χίου.

Δικαιούχοι:

Τοπικοί φορείς του δημόσιου ή του ευρύτερου δημοσίου, ή σύλλογοι/οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και εφορείες αρχαιοτήτων.

Η σύσταση των συλλογικών φορέων, ΜΚΟ κλπ. (βάσει καταστατικού) θα πρέπει να έχει γίνει τουλάχιστον ένα χρόνο πριν την προκήρυξη για δράσεις που αφορούν στην αξιοποίηση ιδιωτικών κτηρίων.

Για τα κτίρια που θα ενταχθούν στην πράξη θα πρέπει να έχει διασφαλιστεί η λειτουργία τους και η πρόσβαση του κοινού.

Ο μέγιστος προϋπολογισμός των πράξεων της υπο-παρέμβασης ανέρχεται στο ποσό των **400.000€ ή των 20.000€ στις περιπτώσεις άυλων πράξεων**, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στην Κεφάλαιο 5 της παρούσας πρόσκλησης και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- L41.01 Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- L41.02 Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- L41.03 Λοιπός Εξοπλισμός
  - ✓ εξοπλισμός γραφείου
  - ✓ οπτικοακουστικά μέσα
- L41.04 Εξοπλισμός ΑΠΕ
- L41.06 Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- L41.07 Δαπάνες Ενημέρωσης Προβολής
  - ✓ Δημιουργία Ιστοσελίδας
  - ✓ Δαπάνες ενημέρωσης-προβολής
  - ✓ Ανάπτυξη λογισμικού
  - ✓ Δημιουργία ντοκιμαντέρ
- L41.09 Δαπάνες για απόκτηση γης
- L41.10 Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου.
  - ✓ Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων ποιότητας
  - ✓ Έρευνες, καταγραφή πολιτιστικών, ιστορικών και λαογραφικών στοιχείων
- ΣΔ Συνολική Δαπάνη (έργα που εκτελούνται με διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων)

Π3-77-4.1-6.1 Έργα αναβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος με σκοπό την ανάδειξη αυτού.

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν σε υπηρεσίες και υποδομές, με σκοπό την αναβάθμιση και ανάδειξης φυσικών τοπίων, όπως θέσεις θέας κλπ. Οι πράξεις θα πρέπει να συνδέονται με άμεσο τρόπο με μία ή περισσότερες ανάγκες του τοπικού προγράμματος.

Ποσοστό Επιχορήγησης: 100% δυνάμει του των παρ. 4γii και 4γiv του άρθρου 73 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115.

Στόχος της Υποδράσης είναι: Η προστασία και ανάδειξη φυσικού περιβάλλοντος.

Η υπό-παρέμβαση «Έργα αναβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος με σκοπό την ανάδειξη αυτού» περιλαμβάνει μια σειρά ενεργειών για την αναβάθμιση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος.

Οι ενέργειες που μπορούν να ενισχυθούν μέσω της υπό-παρέμβασης 6.1 είναι οι ακόλουθες:

- Παρεμβάσεις αναβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος και δημιουργία χώρων αναψυχής σε περιοχές κυρίως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους οι οποίες θα εναρμονίζονται με το φυσικό περιβάλλον και θα γίνουν με σεβασμό στη φύση (π.χ. αλσύλλια, εξοπλισμός όπως παγκάκια, κάδοι απορριμμάτων κλπ.).
- Βελτίωση ή/και χάραξη πεζοπορικών, ορειβατικών και ποδηλατικών μονοπατιών και ορισμός σημείων παρατήρησης, διασφαλίζοντας ότι είναι καλά συντηρημένα και προσβάσιμα στους επισκέπτες.
- Τοποθέτηση σήμανσης και ενημερωτικών πινακίδων σε βασικές τοποθεσίες για την ενημέρωση των επισκεπτών σχετικά με την τοπική χλωρίδα, πανίδα και τις προσπάθειες διατήρησης.
- Δημιουργία χώρων στάσης και θέασης

- Δημιουργία σημείων ταΐσματος άγριων πτηνών
- Δημιουργία σταθμών βοήθειας και προστασίας άγριων ζώων και πτηνών
- Ανάπτυξη σχεδίου διατήρησης για την προστασία και αποκατάσταση των οικοτόπων της περιοχής παρέμβασης, εστιάζοντας στην αποκατάσταση υγροτόπων και την προστασία απειλούμενων ειδών.

Οι Ανάγκες οι οποίες καλύπτονται είναι:

ΘΣ2/3 Αναβάθμιση και διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος.

- Ανάπτυξη εξειδικευμένων μορφών τουρισμού.
- Αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού.
- Ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών για την ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος.

ΘΣ6/3 Αύξηση της ελκυστικότητας της περιοχής μέσω της προστασίας και ανάδειξης της βιοποικιλότητας και της γεωποικιλότητας.

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης:

Η γεωγραφική περιοχή εφαρμογής των παρεμβάσεων είναι ολόκληρος ο Νομός Χίου.

Δικαιούχοι:

Τοπικοί φορείς του δημόσιου ή του ευρύτερου δημοσίου, ή σύλλογοι/οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και αρμόδιοι φορείς όπως ο ΟΦΥΠΕΚΑ και εθελοντικές οργανώσεις εγγεγραμμένες στο μητρώο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας.

Στο προτεινόμενο έργο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Ο μέγιστος προϋπολογισμός των πράξεων της υπο-παρέμβασης ανέρχεται στο ποσό των **400.000€ ή των 20.000€ στις περιπτώσεις άυλων πράξεων €**, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στην Κεφάλαιο 5 της παρούσας πρόσκλησης και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- L41.01 Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- L41.02 Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- L41.03 Λοιπός Εξοπλισμός
  - ✓ εξοπλισμός γραφείου
  - ✓ οπτικοακουστικά μέσα
- L41.04 Εξοπλισμός ΑΠΕ
- L41.06 Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- L41.07 Δαπάνες Ενημέρωσης Προβολής
  - ✓ Δαπάνες ενημέρωσης-προβολής
  - ✓ Ανάπτυξη λογισμικού
  - ✓ Ημερίδες/εργαστήρια προβολής φυσικού περιβάλλοντος
- L41.10 Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου.
  - ✓ Μελέτη/καταγραφή στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος
- ΣΔ Συνολική Δαπάνη (έργα που εκτελούνται με διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων)

Π3-77-4.1-6.2 Έργα πράσινων υποδομών "green infrastructure" για την πρόληψη και αντιμετώπιση των κινδύνων από φυσικές καταστροφές.

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν σε υποδομές, με σκοπό την πρόληψη των κινδύνων από φυσικές καταστροφές, όπως πλημμύρες και πυρκαγιές. Οι πράξεις θα πρέπει να συνδέονται με άμεσο τρόπο με μία ή περισσότερες ανάγκες του τοπικού προγράμματος.

Ποσοστό Επιχορήγησης: **100%** δυνάμει του των παρ. 4γii και 4γiv του άρθρου 73 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115.

Στόχος της Υποδράσης είναι: Η Προστασία και ανάδειξη φυσικού περιβάλλοντος.

Στο πλαίσιο της υπό-παρέμβασης «Έργα πράσινων υποδομών "green infrastructure" για την πρόληψη και αντιμετώπιση κινδύνων από φυσικές καταστροφές» θα υλοποιηθούν πράξεις που αφορούν σε υποδομές, συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών μελετών, ώστε να επιτευχθεί η αντιμετώπιση μιας σειράς αδυναμιών και ελλείψεων, που έχουν εντοπιστεί στην περιοχή παρέμβασης.

Μεταξύ αυτών είναι τα έντονα φαινόμενα λειψυδρίας, με έξαρση τους θερινούς μήνες, η υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος (υπερβόσκηση, βιομηχανικά απόβλητα), καθώς και σημαντικά πλημμυρικά φαινόμενα ως απόρροια επιβαρυντικών παραγόντων που εντοπίζονται κυρίως στον Λιμένα Λαγκάδας.

Επίσης, θα ενισχυθούν σωματεία, σύλλογοι κ.ά. για την ανάπτυξη δράσεων προστασίας του περιβάλλοντος και πρόληψης κινδύνων, ενώ παράλληλα θα υλοποιηθούν ενέργειες ευαισθητοποίησης που θα απευθύνονται στο ευρύ κοινό.

Η υπο-παρέμβαση 6.2 περιλαμβάνει ενδεικτικά τις παρακάτω δράσεις:

Α. Έργα υποδομών

- Μικρά αντιπλημμυρικά έργα (π.χ. κατασκευή μικρών λίθινων αναβαθμίδων σε εποχικά ρέματα)
- Μικρά έργα αντιπυρικής προστασίας σε περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές (π.χ. κρουνοί, αυτόματα συστήματα πυρόσβεσης, δεξαμενές κ.ά.)
- Ενίσχυση της ευστάθειας των πρανών και πρόληψη των κατολισθήσεων μέσω πράσινης υποδομής
- Αποκατάσταση σημείων ιδιαίτερης περιβαλλοντικής αξίας έπειτα από φυσικές καταστροφές

Β. Ενίσχυση φορέων και εθελοντικών ομάδων για την πρόληψη και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών

- Ενίσχυση ή/και δημιουργία εθελοντικών ομάδων πολιτικής προστασίας
- Ενίσχυση εθελοντικών ομάδων πολιτικής προστασίας με τον απαραίτητο εξοπλισμό, μέσα ατομικής προστασίας, οχήματα κ.ά.
- Κατάρτιση σχεδίων πρόληψης δασικών πυρκαγιών, πλημμυρών και λοιπών έκτακτων αναγκών που συνδέονται με φυσικές καταστροφές

Γ. Ενέργειες ευαισθητοποίησης

- Ευαισθητοποίηση των πολιτών για συμμετοχή σε εθελοντικές ομάδες αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών από φυσικές καταστροφές.
- Ευαισθητοποίηση σχετικά με την ορθή απόρριψη αποβλήτων, τη μείωση της χρήσης πλαστικού μία χρήσης και την επαναχρησιμοποίηση υλικών.

- Διοργάνωση εκστρατειών καθαρισμού παραλιών με τη συμμετοχή τοπικών κοινοτήτων, εθελοντών και περιβαλλοντικών οργανώσεων για την αντιμετώπιση του ζητήματος της θαλάσσιας ρύπανσης.

Οι Ανάγκες οι οποίες καλύπτονται είναι:

ΘΣ1/2 Μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και υιοθέτηση πρακτικών κυκλικής οικονομίας.

- εξοικονόμηση νερού και ενέργειας.
- Μείωση και ορθή διαχείριση των παραγόμενων αποβλήτων των μεταποιητικών μονάδων.
- Μείωση σπατάλης τροφίμων από το αγρόκτημα στο πιάτο.

ΘΣ6/1 Μείωση της υποβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος και μετριασμός της κλιματικής αλλαγής.

- Μείωση της υποβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος και μετριασμός της κλιματικής αλλαγής.
- Αποκατάσταση βλαβών που έχει υποστεί το περιβάλλον από φυσικές καταστροφές και από την ανθρώπινη δραστηριότητα.
- Ανάπτυξη πράσινων υποδομών για την πρόληψη και αντιμετώπιση κινδύνων από φυσικές καταστροφές.
- Στοχευμένες δράσεις προστασίας της χλωρίδας και της πανίδας της περιοχής με έμφαση στην άγρια ζωή.

ΘΣ6/2 Ενημέρωση/ ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας για περιβαλλοντικά ζητήματα (π.χ. κυκλική οικονομία, μείωση χρήσης πλαστικού, ορθή απόρριψη αποβλήτων).

ΘΣ6/4 Ανάπτυξη ισχυρού μηχανισμού πολιτικής προστασίας.

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης:

Η γεωγραφική περιοχή εφαρμογής των παρεμβάσεων είναι ολόκληρος ο Νομός Χίου.

Δικαιούχοι:

Τοπικοί φορείς του δημόσιου ή του ευρύτερου δημοσίου, ή σύλλογοι / οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και αρμόδιοι φορείς όπως ο ΟΦΥΠΕΚΑ και εθελοντικές οργανώσεις εγγεγραμμένες στο μητρώο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας.

Ο μέγιστος προϋπολογισμός των πράξεων της υπο-παρέμβασης ανέρχεται στο ποσό των **400.000€ ή των 20.000€ στις περιπτώσεις άυλων πράξεων €**, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στην Κεφάλαιο 5 της παρούσας πρόσκλησης και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- L41.01 Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- L41.03 Λοιπός Εξοπλισμός
  - ✓ εξοπλισμός γραφείου
  - ✓ οπτικοακουστικά μέσα

- L41.05 Δαπάνη αγοράς αυτοκινήτου
- L41.06 Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- L41.07 Δαπάνες Ενημέρωσης Προβολής
  - ✓ Δαπάνη ημερίδων περιβαλλοντικής ενημέρωσης και αντιμετώπισης των κινδύνων από φυσικές καταστροφές
  - ✓ Ανάπτυξη λογισμικού
  - ✓ Δαπάνες σχεδιασμού και παραγωγής υλικού για το φυσικό περιβάλλον και αντιμετώπιση των κινδύνων από φυσικές καταστροφές
- L41.10 Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου.
- ΣΔ Συνολική Δαπάνη (έργα που εκτελούνται με διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων)

2. ΔΕΙΚΤΕΣ

Οι προτάσεις που θα υποβληθούν σε κάθε προκηρυσσόμενη υπο-παρέμβαση, θα πρέπει να συνεισφέρουν στην εκπλήρωση των παρακάτω δεικτών:

Πίνακας 1: Δείκτες αποτελέσματος

Δείκτες αποτελέσματος	Περιγραφή Δείκτη	Υπο-παρεμβάσεις που αφορά	Τρόπος Συμπλήρωσης
R.41	Σύνδεση της αγροτικής Ευρώπης: Ποσοστό του αγροτικού πληθυσμού που επωφελείται από καλύτερη πρόσβαση σε υπηρεσίες και υποδομές μέσω της στήριξης της ΚΓΠ	ΟΛΕΣ ΕΚΤΟΣ της Π3-77-4.1-3.2	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
R.27	Αριθμός πράξεων που συμβάλλουν στους στόχους περιβαλλοντικής βιωσιμότητας	Π3-77-4.1-6.1/Π3-77-4.1-6.2	ΑΥΤΟΜΑΤΑ

3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

3.1 Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων ανέρχεται **ενδεικτικά** σε **1.245.000,00 €** με την παρούσα πρόσκληση και κατανέμεται ανά υπο-παρέμβαση ως ακολούθως:

Πίνακας 1

Α/Α	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΓΧΡΗΜ/ΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ (σε €)
(1)	**(2)**	**(3)**
1	**Π3-77-4.1-3.1** Ενίσχυση βασικών υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι άθλησης, πολιτιστικά κέντρα κλπ).	**250.000,00**

2	**ΠΣ-77-4.1-4.1** Έργα υποδομών μικρής κλίμακας	**270.000,00**
3	**ΠΣ-77-4.1-4.2** Ενίσχυση υπηρεσιών και υποδομών αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικών πληροφοριών και λοιπών υποδομών μικρής κλίμακας	**300.000,00**
4	**ΠΣ-77-4.1-5.1** Ενίσχυση πολιτιστικών ή αθλητικών εκδηλώσεων	**15.000,00**
5	**ΠΣ-77-4.1-5.2** Ενίσχυση μελετών, υπηρεσιών και υποδομών που συνδέονται με τον πολιτισμό και την αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής κληρονομιάς.	**210.000,00**
6	**ΠΣ-77-4.1-6.1** Έργα αναβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος με σκοπό την ανάδειξη αυτών	**100.000,00**
7	**ΠΣ-77-4.1-6.2** Έργα πράσινων υποδομών "green infrastructure" για την πρόληψη και αντιμετώπιση των κινδύνων από φυσικές καταστροφές	**100.000,00**
	ΣΥΝΟΛΟ	**1.245.000,00**

3.2 Η ΟΤΔ (με σύμφωνη γνώμη της ΕΥΕ ΠΑΑ) δύναται να επικαιροποιήσει το συνολικό ύψος της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης ή/και την κατανομή της ανά υπο-παρέμβαση ή και να προβεί σε αιτιολογημένη ανάκληση ισχύος της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τους δυνητικούς δικαιούχους μέσω της οικείας ιστοσελίδας (ιστοσελίδας του ΠΑΑ www.agrotikianaptixi.gr ή/και της ΟΤΔ www.etaxae.gr).

4 ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

4.1 Οι επιλέξιμες δαπάνες καθορίζονται ανά υπο-παρέμβαση και είναι αυτές οι οποίες συνδέονται μόνο με άμεσο τρόπο με την υλοποίησης της κάθε πράξης.

Ως έναρξη της περιόδου επιλεξιμότητας των δαπανών θεωρείται η **01.01.2023**.

Δεν είναι επιλέξιμες οι πράξεις, των οποίων το φυσικό αντικείμενο έχει ολοκληρωθεί πριν την υποβολή αίτησης στήριξης στην ΟΤΔ, ανεξάρτητα αν ο δυνητικός δικαιούχος έχει εκτελέσει ή όχι τις σχετικές πληρωμές. Στο πλαίσιο αυτό δεν είναι επιλέξιμες, και συνεπώς απορρίπτονται, πράξεις που το υπολειπόμενο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο ανέρχεται σε ποσοστό κάτω του 10% του αιτούμενου προϋπολογισμού της αίτησης στήριξης. Επιπροσθέτως, για πράξεις που αφορούν σε ίδρυση δεν είναι επιλέξιμες οι πράξεις για τις οποίες έχει εκδοθεί η σχετική άδεια λειτουργίας ή άλλο αποδεικτικό όπου διαπιστώνεται η λειτουργία της επένδυσης.

4.2 Οι επιλέξιμες δαπάνες και οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στο άρθρο 9 της υπ' αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και

Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β΄4030), και εξειδικεύονται στην εγκύκλιο με θέμα «Οδηγίες για την έκδοση πρόσκλησης - Όροι επιλεξιμότητας - Επιλεξιμότητα δαπανών και υπόδειγμα πρόσκλησης έργων δημοσίου χαρακτήρα με τα συνημμένα αυτής» και στην με αριθ. πρωτ. 3506/18-12-2023 (Β΄ 7144) απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Αρμόδιος Φορέας (Ενδιάμεσος Φορέας) για την εξέταση της επιλεξιμότητας των δαπανών κάθε αίτησης στήριξης είναι η ΟΤΔ ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ και όταν συντρέχουν λόγοι σύγκρουσης συμφερόντων ή η ΕΥΔ της Περιφέρειας ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ή η ΕΥΕ ΠΑΑ, κατά περίπτωση.

4.3 Ο δικαιούχος οφείλει να ολοκληρώσει το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της πράξης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19 της υπ' αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β΄4030), ενώ η ολοκλήρωση της πράξης διενεργείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 22 της υπ' αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β΄4030), και την διαδικασία Ι.4.6. του ΣΔΕ, όπως κάθε φορά ισχύουν.

4.4 Εξέταση στοιχείων κρατικής ενίσχυσης.

I. Τα έργα δεν πρέπει να ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Εάν δεν αποτελούν κρατική ενίσχυση, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων. Η διεπιδότηση μπορεί να αποκλειστεί με την τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών, τον κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και των εσόδων και με τη διασφάλιση ότι η δημόσια χρηματοδότηση δεν στηρίζει άλλες δραστηριότητες.

II. Προκειμένου να αποφευχθεί η χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος κατά την προμήθεια αγαθών ή υπηρεσιών στο πλαίσιο υλοποίησης έργων, είναι αναγκαίο οι προμήθειες/ υπηρεσίες/ εργολαβίες να πραγματοποιηθούν μέσω ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαγωνιστικής διαδικασίας, με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών.

III. Σημειώνεται ότι πράξεις που θα υποβληθούν στην παρούσα πρόσκληση, θα αποσταλούν στην ΕΥΚΕ-ΧΕ για να εξεταστούν διακριτά αναφορικά με την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού, εφόσον ο αρμόδιος ΕΦ κρίνει ότι ενδεχομένως αποτελούν κρατική ενίσχυση, λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα ανωτέρω και σύμφωνα με τα οριζόμενα στις με αριθ. πρωτ. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1162/27.10.2023 και 112292/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1359/27.11.2023 εγκυκλίους με θέμα: «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων». Αν μετά την εξέταση μιας πράξης διαπιστωθεί ότι αποτελεί κρατική ενίσχυση, τότε δεν είναι επιλέξιμη προς ενίσχυση στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης.

IV. Οι υπο-παρεμβάσεις που προκηρύσσονται με την παρούσα πρόσκληση, έχουν τοπικό χαρακτήρα και οι επιπτώσεις στις συνθήκες των διασυνοριακών επενδύσεων ή της εγκατάστασης είναι οριακές, ενώ τα αγαθά ή οι υπηρεσίες παρέχονται σε μια περιορισμένη περιοχή, με αποτέλεσμα να είναι απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη.

V. Οι αιτήσεις στήριξης θα πρέπει να περιλαμβάνουν δραστηριότητες που έχουν καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρεάζουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, λαμβάνοντας υπόψη τα παρακάτω κριτήρια:

α) η δραστηριότητα του δυνητικού δικαιούχου αφορά την παροχή αγαθών και υπηρεσιών σε περιορισμένη γεωγραφική ζώνη επιρροής εντός ενός κράτους μέλους,

β) η δραστηριότητα εκτιμάται ότι είναι απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, καθώς τα παρεχόμενα αγαθά και υπηρεσίες απευθύνονται στον τοπικό πληθυσμό,

γ) η κρατική χρηματοδότηση της δραστηριότητας θα έχει αμελητέο αντίκτυπο στις αγορές και τους καταναλωτές, καθώς δεν προβλέπεται ότι θα προσελκύσει επενδυτές από άλλα κράτη μέλη που θα θελήσουν να εγκατασταθούν στην εν λόγω περιοχή, για να παρέχουν τη δραστηριότητα αυτή.

VI. Επισημαίνεται ότι η δημόσια χρηματοδότηση υποδομών που δεν προορίζονται να αποτελέσουν αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης, εξαιρείται καταρχήν από την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Συνεπώς οι υποδομές που προορίζονται για δραστηριότητες τις οποίες το κράτος εκτελεί κανονικά κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας, δεν είναι οικονομικής φύσης και κατά συνέπεια δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις.

VII. Η δημόσια χρηματοδότηση δραστηριοτήτων πολιτισμού ή διαφύλαξης της κληρονομιάς οι οποίες διατίθενται δωρεάν στο ευρύ κοινό, εκπληρώνει έναν απολύτως κοινωνικό και πολιτιστικό σκοπό, του οποίου ο χαρακτήρας είναι μη οικονομικός.

VIII. Στην παρούσα πρόσκληση μέσω των προκηρυσσόμενων υπο-παρεμβάσεων δεν δύναται να υπάρξει κρατική ενίσχυση υπό τη μορφή αντιστάθμισης, για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος (ΥΓΟΣ).

4.5 Ειδικότεροι κανόνες επιλεξιμότητας.

Επί ποινή αποκλεισμού, τα έργα θα πρέπει:

1. να είναι σύμφωνα με το αντίστοιχο εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο και το σχετικό με την εφαρμογή τους εθνικό δίκαιο,

2. να είναι στοχευμένα και να συμβάλουν στην επίτευξη της τοπικής στρατηγικής και στην επίτευξη δεικτών των τοπικών προγραμμάτων,

3. να είναι σε συνάφεια με τις προτεραιότητες που αναφέρονται στο ΣΣ ΚΑΠ σχετικά με το LEADER,

4. να εξυπηρετούν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο την τοπική κοινωνία και να συμβάλουν στην ανάπτυξη αυτής,

5. για τα έργα που εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις, να τηρείται Φάκελος Δημόσιας Σύμβασης (κατά την έννοια του άρθρου 45 του ν. 4412/2016 (Α' 147), όπως ισχύει),

6. να επαληθεύουν το εύλογο κόστος των υποβληθεισών δαπανών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 14Γ της υπ' αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β΄4030),

7. να λαμβάνουν υπόψη την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης και να γίνεται εκτίμηση της αναμενόμενης περιβαλλοντικής επίπτωσης με βάση τη συγκεκριμένη για την επένδυση νομοθεσία, όταν αυτή μπορεί να θίξει το περιβάλλον,

8. να διασφαλίζουν την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και να αποτρέπουν κάθε διάκριση εξαιτίας του φύλου, της φυλής ή της εθνικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, της αναπηρίας, της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού,

9. να μέριμνα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτές ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ισχύον ενωσιακό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο και ανάλογα με τη φύση της πράξης,

10. να διασφαλίζεται ότι δεν έχουν χρηματοδοτηθεί ή/και δεν χρηματοδοτούνται από άλλα εθνικά ή/και συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, για το ίδιο φυσικό αντικείμενο,

11. να μπορούν να τεκμηριώσουν τον υπεύθυνο φορέα για τη λειτουργία και τη συντήρηση των πράξεων, όπου απαιτείται,

12. να λαμβάνουν υπόψη την ισχύουσα εθνική και ενωσιακή νομοθεσία σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,

13. να διαθέτουν **οριστική μελέτη** οι πράξεις που εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, με εξαίρεση τις πράξεις που αφορούν μόνο σε προμήθειες.

14. να έχουν ολοκληρωμένο και λειτουργικό χαρακτήρα,

15. να διασφαλίζουν τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας, κατά την ανάθεση συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην εγκύκλιο με θέμα «Οδηγίες για την έκδοση πρόσκλησης - Όροι επιλεξιμότητας - Επιλεξιμότητα δαπανών και υπόδειγμα πρόσκλησης έργων δημοσίου χαρακτήρα με τα συνημμένα αυτής».

5 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

5.1 Η ενίσχυση χορηγείται στον δικαιούχο με τη μορφή επιχορήγησης και το ύψος της υπολογίζεται βάσει των επιλέξιμων δαπανών.

Ο μέγιστος αιτούμενος προϋπολογισμός των ενισχυόμενων πράξεων ανά κατηγορία και υπο-παρέμβαση καθορίζεται στο Κεφάλαιο 1 της παρούσας.

Για πράξεις που δεν εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, εφαρμόζεται ο συνημμένος «Οδηγός απλοποιημένου κόστους κτηριακών κατασκευών», όπου τα επιλέξιμα ποσά των πράξεων ή των επιμέρους δαπανών αυτών, διαμορφώνονται βάσει των στοιχείων της μελέτης η οποία παρατίθεται ως συνημμένο της παρούσας.

Για πράξεις που εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων υποβάλλεται ο προϋπολογισμός της μελέτης του έργου.

Στο συνημμένο της Πρόσκλησης «Υπόδειγμα αιτούμενου προϋπολογισμού», αποτυπώνονται και οι τιμές απλοποιημένου κόστους βάσει της Κατηγορίας «4. Υπηρεσίες - ταβέρνες, παιδικοί σταθμοί κλπ» του «Οδηγού απλοποιημένου κόστους κτιριακών κατασκευών», που εφαρμόζονται εν προκειμένω.

Ο προϋπολογισμός της πράξης που διαμορφώνεται με το πέρας της διαδικασίας διοικητικού ελέγχου της αίτησης στήριξης, αποτελεί τον εγκεκριμένο συνολικό προϋπολογισμό της. Δεν μπορεί να δικαιολογηθεί οποιαδήποτε αύξηση του εγκεκριμένου συνολικού προϋπολογισμού και της επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης του έργου, εκτός των παρακάτω περιπτώσεων που αφορούν σε πράξεις που υλοποιούνται με τις διαδικασίες των δημοσίων συμβάσεων:

α. Όπου, ανακύπτει από σχετικές κανονιστικές ρυθμίσεις, όπως αύξηση συντελεστών ΦΠΑ (αφορά και πράξεις δημοσίου χαρακτήρα που δεν υλοποιούνται με τις διαδικασίες των δημοσίων συμβάσεων), αύξηση των τιμολογίων και αναθεώρηση τιμών των δημοσίων έργων.

β. Όπου προέκυψε ανάγκη εκτέλεσης εργασιών αρχαιολογικών ερευνών/επίβλεψης ή διαχείρισης Αποβλήτων Εκσκαφών Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ), που δεν είχαν προβλεφθεί στη μελέτη του έργου ή κατέστη αναγκαία η αύξηση της δαπάνης των εργασιών αυτών.

γ. Όπου προέκυψε, από δαπάνη που απαιτείται για την αποκατάσταση βλαβών του έργου που προξενήθηκαν από φυσική καταστροφή, για πράξεις που υλοποιούνται βάσει διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων και έως του αρχικού ποσού ένταξης της πράξης. Η φυσική καταστροφή απαιτείται να έχει πιστοποιηθεί με σχετική απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας.

δ. Δύναται να δικαιολογηθεί περεταίρω αύξηση του συνολικού προϋπολογισμού της πράξης, χωρίς αντίστοιχη αύξηση της αρχικής επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης του έργου, προκειμένου να κατασκευαστούν επείγοντα έργα που κρίθηκαν αναγκαία, όταν από τις βλάβες που προξενήθηκαν δημιουργείται κίνδυνος για την ασφάλεια προσώπων ή για πρόκληση σημαντικών ζημιών σε τρίτους ή περαιτέρω σημαντικής βλάβης των έργων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 8 του άρθρου 157 του ν. 4412/2016 (Α' 147).

5.2 Απαραίτητη προϋπόθεση για την αύξηση του επιλέξιμου προϋπολογισμού είναι η ύπαρξη αδιάθετων πόρων στο Τοπικό Πρόγραμμα και η τήρηση των ανωτέρω ορίων του παρόντος. Επισημαίνεται, ότι για έργα που εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων δύναται κάθε δυνητικός δικαιούχος να συμμετέχει με δικούς του πόρους στο χρηματοδοτικό σχήμα μιας πράξης, με την προϋπόθεση ο συνολικός προϋπολογισμός της πράξης να μην υπερβαίνει τα όρια που καθορίζονται στο Κεφάλαιο 1 της παρούσας. Στην περίπτωση αυτή, παρόλο που οι υπερβάλλουσες δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες προς συγχρηματοδότηση από το ΣΣ ΚΑΠ, αντικείμενο αξιολόγησης και παρακολούθησης/ελέγχου αποτελεί το σύνολο της πράξης.

Στην παραπάνω περίπτωση, δύναται να μειωθεί το συγκεκριμένο ποσό (μη επιλέξιμη δαπάνη) και να αυξηθεί η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη, με την χρήση του ποσού που θα προκύψει από τις εκπτώσεις κατά τη διαδικασία δημοπράτησης των έργων της πρόσκλησης, ή/και με τη χρήση τυχόν υπερδέσμευσης. Η διαδικασία αυτή μπορεί να ακολουθηθεί μόνο στις περιπτώσεις που η αρμόδια ΟΤΔ δεν έλαβε υπερδέσμευση ή δεν ξεπερνούσε το 110% του προϋπολογισμού της εκάστοτε πρόσκλησης, είτε δοθεί τυχόν πρόσθετη υπερδέσμευση. Στην περίπτωση αυτή είναι απαραίτητη η τροποποίηση της απόφασης ένταξης.

Οποιαδήποτε άλλη αύξηση του κόστους, βαρύνει αποκλειστικά και μόνο τον δικαιούχο.

5.3 Κάθε δυνητικός δικαιούχος μπορεί να πραγματοποιήσει πράξη με εγκεκριμένο συνολικό προϋπολογισμό στα χρηματικά όρια του Κεφαλαίου 1 της παρούσας, ωστόσο, απαραίτητη προϋπόθεση για την ένταξη μιας πράξης αποτελεί η διαθεσιμότητα των πόρων της πρόσκλησης.

5.4 Η αύξηση του προϋπολογισμού του έργου, λόγω σύναψης συμπληρωματικής σύμβασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 4412/2016 (Α' 147), βαρύνει αποκλειστικά τον δικαιούχο, ενώ αντικείμενο παρακολούθησης και ελέγχου αποτελεί το σύνολο της πράξης.

5.5 Η ιδιωτική συμμετοχή της κάθε πράξης αποτελεί την διαφορά της δημόσιας δαπάνης από το συνολικό προϋπολογισμό της.

Για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής, ο δικαιούχος της ενίσχυσης μπορεί να χρησιμοποιήσει ιδίους πόρους ή/και δάνειο ή/και συνδυασμό τους. Η απόδειξη της ιδιωτικής συμμετοχής δύναται να τεκμηριώνεται, είτε με υπεύθυνη δήλωση του δικαιούχου, είτε με σχετικό τραπεζικό έγγραφο, είτε με την απόδειξη κατοχής άλλου άμεσα ρευστοποιήσιμου τίτλου, όπως μετοχές και ομόλογα.

Η τεκμηρίωση της ιδιωτικής συμμετοχής εξειδικεύεται στο συνημμένο της παρούσας «Οδηγός Υποβολής-Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης».

6. ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

6.1 Η αίτηση στήριξης απαρτίζεται από:

- Την ηλεκτρονική υποβολή στο ΟΠΣΚΑΠ.
- Το Έντυπο Αίτησης Στήριξης-Υπεύθυνη Δήλωση.
- Τα δικαιολογητικά που αναρτώνται στο ΟΠΣΚΑΠ.

6.2 Η αίτηση στήριξης υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του πληροφοριακού συστήματος ΟΠΣΚΑΠ (https://cspis.opekepe.gov.gr/CRDIIS/#/login) συνοδευόμενη από το σύνολο των δικαιολογητικών που απαιτούνται ανά υπο-παρέμβαση. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται ο δυνητικός δικαιούχος, να διαθέτει ατομικό **κωδικό πρόσβασης στο ΟΠΣΚΑΠ**. Παράλληλα, στην παραπάνω ηλεκτρονική διεύθυνση παρέχονται οδηγίες για έκδοση κωδικού χρήστη στο ΟΠΣΚΑΠ.

Η προθεσμία υποβολής δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 60 ημερών από την πρώτη δημοσίευση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Κατ΄ εξαίρεση η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων στήριξης δύναται να είναι μικρότερη των εξήντα (60) ημερών από την πρώτη δημοσίευση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τις περιοχές που έχουν πληγεί πρόσφατα από φυσικές καταστροφές (περίοδος εμφάνισης γεγονότος μικρότερη των δύο ετών).

Επιτρέπεται η κατάθεση μόνο μίας αίτησης στήριξης ανά ΑΦΜ ανά υπο-παρέμβαση, στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης ανά Τοπικό Πρόγραμμα, με εξαίρεση τους ΟΤΑ Α’ και Β’ βαθμού.

Δεν επιτρέπεται η υποβολή αιτήσεων στήριξης σε διαφορετικά Τοπικά Προγράμματα για την ίδια υπο-παρέμβαση, με το ίδιο ΑΦΜ, στο πλαίσιο του ίδιου κύκλου προσκλήσεων, με εξαίρεση τους ΟΤΑ Α’ και Β’ βαθμού, τον ΟΦΥΠΕΚΑ και τις Εφορείες Αρχαιοτήτων, καθώς και φορέων που υλοποιούν πράξεις κοινωνικού ή περιβαλλοντικού χαρακτήρα.

Για τους φορείς που δεν εμπίπτουν στις παραπάνω εξαιρέσεις, επιτρέπεται η συμμετοχή φυσικού ή νομικού προσώπου σε περισσότερες από μια αιτήσεις στήριξης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 13 της υπ’ αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β΄4030).

Το σύνολο των απαραίτητων δικαιολογητικών για κάθε υπο-παρέμβαση αναφέρονται στο συνημμένο της παρούσας πρόσκλησης «Οδηγός Υποβολής-Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης».

Ο αρμόδιος Ενδιάμεσος Φορέας (ΕΦ) έχει την δυνατότητα να ζητήσει, σε πρωτότυπη μορφή, οποιοδήποτε δικαιολογητικό υποβλήθηκε με την αίτηση στήριξης, εκτός των περιπτώσεων αυτεπάγγελτης αναζήτησης δικαιολογητικών. Επίσης, μπορεί να ζητήσει σχέδια ή άλλα δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί σε ηλεκτρονική μορφή, στην μορφή αρχείου που παρήχθησαν.

6.3 Ημερομηνία έναρξης ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων στήριξης: 24/07/2026

Ημερομηνία λήξης ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων στήριξης: 31/12/2026

Δεν θα γίνονται δεκτές αιτήσεις στήριξης εκτός των ανωτέρω προθεσμιών.

Εφόσον η αίτηση υποβληθεί επιτυχώς στο ΟΠΣΚΑΠ, λαμβάνει μοναδικό κωδικό (κωδικός ΟΠΣΚΑΠ), αριθμό πρωτοκόλλου και ημερομηνία οριστικοποίησης.

6.4 Ειδικότερα, η ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης στήριξης στο ΟΠΣΚΑΠ περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

(i) Καταχωρήσεις των σχετικών πεδίων, σύμφωνα με τον οδηγό «Οδηγίες υποβολής αίτησης στήριξης προσκλήσεων δημοσίου χαρακτήρα - v1.1-2025» που είναι αναρτημένος στο ΟΠΣΚΑΠ.

(ii) Έντυπο Αίτησης Στήριξης-Υπεύθυνη Δήλωση *(επισυνάπτεται υπόδειγμα)*.

(iii) Λοιπά δικαιολογητικά *(που θεωρούνται απαραίτητα από την ΟΤΔ ανάλογα με το είδος της πράξης).*

Τα δικαιολογητικά που αναρτώνται στο ΟΠΣΚΑΠ *(που θεωρούνται απαραίτητα από την ΟΤΔ ανάλογα με το είδος της πράξης, όπως αυτά περιγράφονται στο συνημμένο «Οδηγός Υποβολής-Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης»).*

Τα ανωτέρω δικαιολογητικά/έντυπα υποβάλλονται σε **μορφή αρχείου τύπου pdf ή zip (ανάρτηση πολλών αρχείων).**

Η ορθή καταχώρηση και υποβολή της αίτησης στο ΟΠΣΚΑΠ, η πληρότητα των αναρτώμενων δικαιολογητικών και η εμπρόθεσμη οριστικοποίηση της είναι της αποκλειστικής ευθύνης των αιτούντων.

Με την υποβολή της αίτησης στήριξης, οι αιτούντες αποδέχονται την περαιτέρω επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, από τις αρμόδιες υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση του θεσμικού πλαισίου περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Σημειώνεται, ότι αν έχουν εκτελεστεί εργασίες πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης, συνυποβάλλεται αποδεικτικό υλικό που αποτυπώνει την υφιστάμενη κατάσταση και το συντομότερο δυνατόν, πραγματοποιείται από τον αρμόδιο ΕΦ επιτόπια επίσκεψη στον προτεινόμενο χώρο υλοποίησης του έργου. Στις περιπτώσεις αυτές, ο ΕΦ υποχρεούται να συμπεριλάβει στην έκθεση αυτοψίας και αναλυτική αποτύπωση των εργασιών που έχουν πραγματοποιηθεί.

Στις περιπτώσεις πράξεων για τις οποίες κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης έχει ήδη δημοσιευθεί η διακήρυξη ή και έχει υπογραφεί η σύμβαση, ο έλεγχος διενεργείται εκ των υστέρων κατά την αξιολόγηση του αιτήματος στήριξης.

Σε πράξεις όπου η διαδικασία δημοπράτησης ή/και ανάθεσης δημόσιας σύμβασης διενεργηθεί μετά το πέρας της διαδικασίας αξιολόγησης των αιτήσεων στήριξης και πριν την ένταξη της πράξης, ο δυνητικός δικαιούχος οφείλει να υποβάλει αίτημα εξέτασης της σχετικής διαδικασίας στην ΟΤΔ. Η εξέταση του αιτήματος σε περίπτωση διαπίστωσης σύγκρουσης συμφερόντων γίνεται από την ΕΥΔ της Περιφέρειας ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ή η ΕΥΕ ΠΑΑ, κατά περίπτωση.

Η σύμφωνη γνώμη για τη διαδικασία δημοπράτησης ή/και ανάθεσης δημόσιας σύμβασης είναι απαραίτητη για την έκδοση της απόφασης ένταξης της πράξης. Η έγκριση της διαδικασίας θεωρείται ότι έχει γίνει με την ένταξη του έργου και την έκδοση της σχετικής απόφασης, στην οποία πρέπει να γίνεται σχετική αναφορά στο προοίμιο αυτής.

6.5 Διόρθωση – ανάκληση αιτήσεων στήριξης πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής

Οι αιτούντες μπορούν να διορθώνουν την αίτηση στήριξης και τα συνυποβληθέντα δικαιολογητικά, ακόμη και μετά την οριστική υποβολή της, εφόσον δεν έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία που προβλέπεται στη σχετική πρόσκληση. Για το σκοπό αυτό ακολουθούν τη διαδικασία που προβλέπεται, κατά περίπτωση, στο ΟΠΣΚΑΠ.

Πέραν των ανωτέρω οι αιτούντες δύναται να ανακαλέσουν την αίτησης στήριξης μετά από σχετικό αίτημά τους. Η ανάκληση επαναφέρει τον αιτούντα στη θέση που βρίσκονταν πριν υποβάλλει τα εν λόγω έγγραφα ή τμήματα των εν λόγω εγγράφων που ανακαλεί.

7 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

7.1 Ο διοικητικός έλεγχος (αξιολόγηση) των υποβληθεισών αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΚΑΠ και η αξιολόγηση είναι συγκριτική, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 14, 14Α, 14Β και 14Γ της υπ’ αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β΄4030) και τη διαδικασία Ι.2.3 του ΣΔΕ.

Παράλληλα, ο αρμόδιος ΕΦ διενεργεί διασταυρωτικούς ελέγχους με χρήση α) του εργαλείου ARACHNE, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 59 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116, καθώς και β) του Οδηγού για τη διαχείριση προειδοποιητικών σημαδιών (red flags) κατά την αξιολόγηση και υλοποίηση πράξεων της Π3-77-4.1 του ΣΣ ΚΑΠ. Ο έλεγχος αυτός αποσκοπεί στην πρόληψη και τον εντοπισμό περιπτώσεων διπλής χρηματοδότησης, απάτης, δημιουργίας τεχνητών τρόπων παραβίασης των κριτηρίων και σύγκρουσης συμφερόντων.

Η αξιολόγηση όλων των αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται σε ένα στάδιο ως προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής και προσδιορίζεται ο συνολικός εγκεκριμένος προϋπολογισμός, λαμβάνοντας υπ’ όψη το εύλογο κόστος.

Κατά τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου δύναται να ζητηθεί, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 14Γ της υπ’ αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης, η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων, εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την κοινοποίηση του σχετικού εγγράφου στον δυνητικό δικαιούχο.

Όταν κάποιο δικαιολογητικό δεν έχει υποβληθεί, λόγω καθυστέρησης του αρμόδιου φορέα για την έκδοση του, ο δυνητικός δικαιούχος μπορεί να υποβάλει την αίτηση που έχει κατατεθεί στον φορέα, με την προϋπόθεση ότι αυτή έχει ημερομηνία προγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης στήριξης.

Αν το σχετικό δικαιολογητικό επηρεάζει το αποτέλεσμα της αξιολόγησης, ο δυνητικός δικαιούχος θα πρέπει να το προσκομίσει πριν το πέρας της αξιολόγησης στον αρμόδιο ΕΦ, στο πλαίσιο της διαδικασίας υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων.

Ο δυνητικός δικαιούχος υποβάλει στον αρμόδιο ΕΦ, τα παραπάνω έγγραφα σε ψηφιακή μορφή με υπογεγραμμένη επιστολή υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων τα οποία ενημερώνουν τον ηλεκτρονικό φάκελο της πράξης του.

Κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων στήριξης και κατά την διάρκεια της υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων, μπορούν να γίνουν δεκτά δικαιολογητικά, τα οποία ήταν εν ισχύ κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης.

Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης του συνόλου των υποβληθεισών αιτήσεων, παράγεται πίνακας αποτελεσμάτων αξιολόγησης με φθίνουσα σειρά βαθμολόγησης, ο οποίος περιλαμβάνει όλες τις παραδεκτές και μη παραδεκτές αιτήσεις και κοινοποιείται στους δυνητικούς δικαιούχους με κάθε πρόσφορο μέσο.

7.2 Οι διαδικασίες αξιολόγησης / ενστάσεων / υλοποίησης αιτήσεων στήριξης διενεργούνται με τέτοιο τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται η μη σύγκρουση συμφερόντων και για τον λόγο αυτό σε περίπτωση που ο δικαιούχος εμπίπτει σε μία από τις κατηγορίες που περιγράφονται στο άρθρο 2 της υπ' αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β' 4030) αναφορικά με τον ορισμό του «Μέλους ΟΤΔ», ήτοι:

α) είναι νομικό πρόσωπο (εταιρικό σχήμα) που έχει συστήσει την Ομάδα Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) ή φορέα μέλος του (εξαιρουμένης της οικείας Περιφέρειας), συμπεριλαμβανομένων των φορέων που εκπροσωπούνται στην Επιτροπή Διαχείρισης Προγράμματος (ΕΔΠ) ή στο Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) του εν λόγω νομικού προσώπου,

β) είναι νομικό πρόσωπο στο οποίο συμμετέχουν φυσικά πρόσωπα του υπηρεσιακού πυρήνα της ΟΤΔ ή στελέχη του νομικού προσώπου (εταιρικό σχήμα) που έχει συστήσει την ΟΤΔ ή εκπροσώπους φορέων στην ΕΔΠ και στο ΔΣ του νομικού προσώπου (εταιρικό σχήμα) που έχει συστήσει την ΟΤΔ,

γ) είναι φορείς ή νομικά πρόσωπα τα οποία έχουν συνάψει προγραμματική σύμβαση με νομικό πρόσωπο/φορέα που εμπίπτει στην περίπτωση (α) της παρούσας παραγράφου και

δ) είναι φορείς ή νομικά πρόσωπα στα οποία συμμετέχει νομικό πρόσωπο/φορέας που εμπίπτει στην περίπτωση (α) της παρούσας παραγράφου,

τότε η ΟΤΔ προβαίνει σε έλεγχο πληρότητας και ορθότητας του αιτήματος του δικαιούχου και ακολούθως το διαβιβάζει, με τυχόν παρατηρήσεις της και τα συνημμένα σε αυτό δικαιολογητικά στον αρμόδιο κατά περίπτωση ΕΦ (ΕΥΔ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ή ΕΥΕ ΠΑΑ).

Ο έλεγχος αυτός αφορά στην εξέταση της πληρότητας των καταχωρήσεων και των δικαιολογητικών που είναι υποχρεωμένος ο δυνητικός δικαιούχος να αναρτήσει στο ΟΠΣΚΑΠ, καθώς και στον έλεγχο τυχών προφανών λαθών που διαπιστωθούν σε αυτά.

7.3 Κατά του πορίσματος αξιολόγησης της αίτησης στήριξης, ο δυνητικός δικαιούχος μπορεί να ασκήσει **άπαξ** ένσταση, κατά την έννοια του άρθρου 25 του ν. 2690/1999 (Α΄45).

Η ένσταση υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣΚΑΠ, με συμπλήρωση των σχετικών πεδίων, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας των δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την επομένη ημέρα της κοινοποίησης του πορίσματος αξιολόγησης και το αποδεικτικό κατάθεσης της ένστασης αποστέλλεται στην ΟΤΔ.

Η ένσταση εξετάζεται από την Επιτροπή Ενδικοφανών Προσφυγών εντός **δεκαπέντε (15) εργασίμων ημερών** από την επομένη της ημερομηνίας άσκησής της.

Τα μέλη της Επιτροπής πρέπει να διαθέτουν ανεξαρτησία, σύμφωνα με την δήλωση περί μη σύγκρουσης συμφερόντων και δεν δύνανται να ασχοληθούν με την παρακολούθηση και την παραλαβή των αποτελεσμάτων.

Ως μέλη της Επιτροπής δεν διορίζονται οι εισηγητές αξιολόγησης της αίτησης στήριξης.

Η απόφαση επί της ένστασης που υποβλήθηκε στο ΟΠΣΚΑΠ κοινοποιείται στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλώσει ο δυνητικός δικαιούχος στην αίτηση στήριξης.

Με βάση το αποτέλεσμα της εξέτασης των ενστάσεων και την τυχόν μεταβολή των πόρων των υπο-παρεμβάσεων της πρόσκλησης, συντάσσεται ο Πίνακας Κατάταξης, ο οποίος δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας, εντάσσονται όλες οι αιτήσεις που ισοβαθμούν μέχρι εξάντλησης του προϋπολογισμού της υπο-παρέμβασης. Σε αντίθετη περίπτωση εντάσσονται μόνο οι αιτήσεις, που έλαβαν υψηλότερη βαθμολογία στο/στα κριτήριο/α επιλογής με την μεγαλύτερη βαρύτητα και των οποίων η βαθμολογία είναι μεγαλύτερη από **τριάντα (30)** μονάδες και σύμφωνα με τις διαθέσιμες πιστώσεις.

Τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά / νομιμοποιητικά έγγραφα για την υλοποίηση της πράξης, των οποίων η προσκόμιση δεν απαιτείται κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης, ενδεικτικά α) δικαιολογητικά σύστασης του νομικού προσώπου για τους υπό-σύσταση φορείς, β) δικαιολογητικά που αναφέρονται στην υποβληθείσα Υπεύθυνη Δήλωση, κ.λπ.), προσκομίζονται το αργότερο έως την ημερομηνία υποβολής του πρώτου αιτήματος πληρωμής. Στο χρονικό αυτό διάστημα, οι ενέργειες υλοποίησης της πράξης, πραγματοποιούνται με ευθύνη του δικαιούχου. Επίσης, με την έκδοση της απόφασης ένταξης προσκομίζονται στον αρμόδιο ΕΦ και τα απαραίτητα δικαιολογητικά σύστασης του νομικού προσώπου για τους υπό-σύσταση φορείς.

7.4 Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης του συνόλου των υποβληθεισών αιτήσεων, βάσει του αντίστοιχου πίνακα κατάταξης αποτελεσμάτων αξιολόγησης, εκδίδεται απόφαση ένταξης πράξεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 15 της υπ' αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β΄4030) και τη διαδικασία Ι.2.4 του ΣΔΕ.

Η Απόφαση Ένταξης αποστέλλεται στους δικαιούχους με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, στις διευθύνσεις που έχουν δηλωθεί κατά την αίτηση στήριξης.

Είναι δυνατό για μια πράξη να αρθεί η ένταξή της από το ΣΣ ΚΑΠ λόγω τεκμηριωμένων αδυναμιών εκτέλεσης ή μη τήρησης των όρων της, ή απόκλισης υλοποίησης βάσει του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος υλοποίησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 16 της υπ' αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β΄4030) και τη διαδικασία Ι.2.5 του ΣΔΕ.

Οι δικαιούχοι έχουν το δικαίωμα να παραιτηθούν από την αίτηση στήριξης που έχουν υποβάλει, χωρίς να παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δικαιούχων.

7.5 Αν μετά από <u>ένα έτος</u> από την έκδοση της απόφασης ένταξης δεν έχει υποβληθεί από τον δικαιούχο αίτημα ελέγχου νομιμότητας σταδίου εξέλιξης δημόσιας συμβάσης, γίνεται ανάκληση της απόφασης ένταξης από τον αρμόδιο ΕΦ. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις όπου η καθυστέρηση δεν αποτελεί υπαιτιότητα του δικαιούχου.

7.6 Για τις πράξεις δημοσίου χαρακτήρα που δεν εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλει αίτημα πληρωμής μεγαλύτερο ή ίσο με ποσοστό 15% της συνολικής δημόσιας δαπάνης της πράξης, εντός δεκαοκτώ (18) μηνών από την έκδοση της απόφασης ένταξης και σε περίπτωση μη υποβολής ανακαλείται η απόφασης ένταξης από τον αρμόδιο ΕΦ. Λεπτομέρειες για την υποχρέωση αυτή, αναλύονται στο Κεφάλαιο 3 του Παραρτήματος Ι της παρούσας.

8. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

8.1 Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την συμπλήρωση και υποβολή των αιτήσεων στήριξης και άλλες διευκρινίσεις υπεύθυνος είναι ο κος Μιτσός Δημήτρης, τηλέφωνο 2271043510, e-mail: d.mitsos@leaderchios.gr.

8.2 Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων ορίζεται ο Καρράς Ιωάννης, τηλέφωνο 2271043510, e-mail: etaxsa@gmail.com, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 του Κανονισμού 2016/679 και τα άρθρα 5 και 7 του ν. 4914/2022 (Α΄61).

8.3 Περαιτέρω πληροφορίες για το ΣΣ ΚΑΠ, το ΣΔΕ του ΣΣ ΚΑΠ, το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των πράξεων που εντάσσονται στο ΣΣ ΚΑΠ, τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των αιτήσεων στήριξης, βρίσκονται στις ιστοσελίδες www.agrotikianaptixi.gr και https://leader-el.gr/ ή στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ www.etaxae.gr. Οι ανωτέρω δικτυακοί τόποι αποτελούν βασικό εργαλείο επικοινωνίας της ΟΤΔ με το σύνολο των ενδιαφερομένων για το ΣΣ ΚΑΠ και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

8.4 Για τη δημοσιοποίηση της παρούσας πρόσκλησης, θα οργανωθούν ανοιχτές ημερίδες ενημέρωσης. Το πρόγραμμα των ημερίδων θα δημοσιοποιηθεί στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ www.etaxsa.gr.

Ο Πρόεδρος της ΕΔΠ

Γεώργιος Θωμάς

Συνημμένα:

Τα παρακάτω συνημμένα βρίσκονται στην ιστοσελίδα www.agrotikianaptixi.gr και της ΟΤΔ ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ www.etaxae.gr.

1. Έντυπο Αίτησης Στήριξης-Υπεύθυνη Δήλωση.
2. Οδηγός Υποβολής-Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης *(Περιέχει μεταξύ άλλων Κριτήρια Επιλεξιμότητας, Κριτήρια Επιλογής, Διευκρινήσεις επί των κριτηρίων, Απαιτούμενα Δικαιολογητικά κ.τ.λ.*).
3. Υπόδειγμα εγγράφου για την υποβολή συμπληρωματικών/διευκρινιστικών στοιχείων.
4. Οδηγίες υποβολής αίτησης στήριξης προσκλήσεων δημοσίου χαρακτήρα
5. Οδηγός Εξασφάλισης Προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.
6. Οδηγός Δημοσιότητας της ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ.
7. Προδιαγραφές για Μελέτη Συνολικής Θεώρησης Αισθητικής και Λειτουργικής Αναβάθμισης ή Ανάδειξης Οικισμού ή Τμήματος αυτού.
8. Οδηγός απλοποιημένου κόστους κτηριακών κατασκευών.
9. Εγκεκριμένο Τοπικό Πρόγραμμα της ΟΤΔ ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ.
10. Οδηγίες και υποδείγματα διαδικασιών ανάθεσης συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών, για πράξεις που δεν εκτελούνται με τις διαδικασίες των δημοσίων συμβάσεων
11. Υποστηρικτική λίστα στην αξιολόγηση και επιλογή των προτάσεων και στην επαλήθευση των πράξεων βάσει του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.
12. Υπόδειγμα αιτούμενου προϋπολογισμού.
13. Η υπ’ αρ. πρωτ. 121173/09.05.2025 Εγκύκλιος με θέμα «*Οδηγίες για την έκδοση πρόσκλησης - Όροι επιλεξιμότητας - Επιλεξιμότητα δαπανών και υπόδειγμα πρόσκλησης έργων δημοσίου χαρακτήρα με τα συνημμένα αυτής*», ΑΔΑ: ΨΙΣΚ4653ΠΓ-1ΕΛ.
14. Η υπ’ αριθ. 161876/22.06.2026 κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων “Αντικατάσταση της υπ’ αρ. 39443/12.02.2025 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πλαίσιο εφαρμογής της παρέμβασης Π3-77-4.1 «Στήριξη

για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)» του ΣΣ ΚΑΠ» (Β’ 770)” (Β’ 4030).

15. Η υπ΄ αριθ. 3506/18.12.2023 απόφαση «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τις παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης του Στρατηγικού Σχεδίου για την Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ)», (Β’ 7144).
16. Η υπ’ αριθ. 382354/04-12-2024 (ΦΕΚ Β΄ 6735/10.12.2024) απόφαση Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με τίτλο «3η τροποποίηση της υπ’ αρ. 1040/28.03.2023 απόφασης του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) παρεμβάσεων ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027» (Β’ 2179)» και συγκεκριμένα το Παράρτημα ΙΙΙ (σελίδες 70013 έως 70130) το οποίο αντικατέστησε το αντίστοιχο Παράρτημα ΙΙΙ της υπ’ αρ. 1040/28.03.2023 (Β’ 2179) απόφασης, όπως τροποποιήθηκε με την υπ’ αρ. 216849/08.08.2025 (ΦΕΚ Β’ 4534/20.08.2025) ΥΑ με τίτλο «3η τροποποίηση της υπ’ αρ. 1040/28.03.2023 απόφασης του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) παρεμβάσεων ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027» (Β’ 2179)».
17. Υπεύθυνη δήλωση DE MINIMIS ΚΑΝ.2023-2831
18. Ιεράρχηση αναγκών τοπικού προγράμματος
19. Η υπ’ αριθ. 161876/22.06.2026 κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων “Αντικατάσταση της υπ’ αρ. 39443/12.02.2025 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πλαίσιο εφαρμογής της παρέμβασης Π3-77-4.1 «Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)» του ΣΣ ΚΑΠ» (Β’ 770)” (Β’ 4030).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Οι δικαιούχοι πράξεων που θα ενταχθούν στο ΣΣ ΚΑΠ αναλαμβάνουν την τήρηση των παρακάτω υποχρεώσεων:

1. ΤΗΡΗΣΗ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

(i) Να τηρούν το αντίστοιχο εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο και το σχετικό με την εκτέλεση των πράξεων εθνικό δίκαιο, τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης, τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και να αποτρέπουν κάθε διάκριση εξαιτίας του φύλου, της φυλής ή της εθνικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, της αναπηρίας, της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού.

(ii) Να τηρούν τους όρους ή περιορισμούς που τίθενται, από το ΣΔΕ του ΣΣ ΚΑΠ όπως ισχύει κάθε φορά, από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης όπως ισχύει [υπ' αριθ. 161876/22.06.2026 κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β΄4030)].

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

(i) Να τηρούν τους όρους της Απόφασης Ένταξης και τις υποχρεώσεις, όπως αυτές απορρέουν από το άρθρο 23 της υπ' αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β΄4030).

(ii) Να τηρούν το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της πράξης, όπως αυτό αποτυπώνεται στην απόφαση ένταξης της πράξης ή όπως αυτό έχει καθοριστεί από την ΟΤΔ.

Οι δικαιούχοι οφείλουν να ολοκληρώσουν το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της πράξης, εντός του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματός της, όπως δηλώνεται στην αίτηση στήριξης, καθώς και να υποβάλουν οριστικοποιημένο τελικό αίτημα πληρωμής στο ΟΠΣΚΑΠ, το αργότερο τρεις (3) μήνες πριν τη λήξη της προγραμματικής περιόδου (άρθρο 19 της υπ' αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης).

Σε περιπτώσεις μη υπαιτιότητας του δικαιούχου (π.χ. ανωτέρα βία, ιατρικούς λόγους, καθυστερήσεις παραλαβής εξοπλισμού κ.λ.π.), το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα μπορεί να παραταθεί, μετά από αίτημα του δικαιούχου, εισήγηση από τον αρμόδιο ΕΦ και σύμφωνη γνώμη της ΕΥΕ ΠΑΑ, με την προϋπόθεση ότι η εκκαθάριση και εκταμίευση της πράξης πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους κανονιστικούς όρους.

Οι δικαιούχοι μπορούν να αιτηθούν παράταση του χρονοδιαγράμματος ολοκλήρωσης της πράξης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19 της υπ' αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης (Β΄4030) και στο κεφάλαιο Ι.3 του ΣΔΕ, όσον αφορά έργα που υλοποιούνται με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων. Αντίστοιχα, για τα έργα που δεν υλοποιούνται με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, ακολουθούνται τα οριζόμενα στο άρθρο 18 της υπ' αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και

Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β΄4030) και στη διαδικασία Ι.3.4 του ΣΔΕ (αναφορικά με τις ενέργειες στο ΟΠΣΚΑΠ).

Υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των έργων δύνανται να επιφέρουν την επιβολή στο δικαιούχο λήψης διορθωτικών μέτρων εντός συγκεκριμένων προθεσμιών, αλλά και την ανάκληση της απόφασης ένταξης της εν λόγω πράξης, ενώ αν έχει καταβληθεί δημόσια δαπάνη, αυτή επιστρέφεται εντόκως, από τον δικαιούχο της πράξης, με την διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

(iii) Να λαμβάνουν μέριμνα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στα έργα ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ισχύον ενωσιακό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο και ανάλογα με τη φύση της πράξης.

(iv) Να λαμβάνουν έγκριση για τις διαδικασίες της δημοπράτησης, υπογραφής της σύμβασης και τροποποίησης αυτής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 17 της υπ' αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β΄4030) και στο κεφάλαιο Ι.3 του ΣΔΕ, καθώς και τροποποίησης της πράξης σε έργα που δεν υλοποιούνται με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 18 της υπ' αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β΄4030) και στη διαδικασία Ι.3.4 του ΣΔΕ (αναφορικά με τις ενέργειες στο ΟΠΣΚΑΠ).

Όσον αφορά πράξεις που εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, αν αυτές εκτελεστούν με αυτεπιστασία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. β του άρθρου 134 και στο άρθρο 177 του ν. 4412/2016 (Α' 147), ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει σχέδιο απόφασης για την εκτέλεση του έργου με ίδια μέσα πριν την υπογραφή του, ώστε να εξεταστεί στο πλαίσιο της διαδικασίας αξιολόγησης. Για τυχόν τροποποιήσεις της απόφασης, θα πρέπει να υποβάλλει αίτημα τροποποίησης στην αρμόδια ΟΤΔ. Στις περιπτώσεις αρχαιολογικών έργων, ο δικαιούχος κοινοποιεί την απόφαση αυτεπιστασίας.

(v) Να ενημερώνουν έγκαιρα την ΟΤΔ σχετικά με την εξέλιξη της πράξης, για την υλοποίησή της και να αναρτούν στο ΟΠΣΚΑΠ ή/και να αποστέλλουν όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο ή/και τις απαιτήσεις του αρμόδιου ΕΦ.

(vi) Να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την εισαγωγή δεδομένων και εγγράφων που απαιτούνται για τη διαχείριση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τον έλεγχο των πράξεων που υλοποιούν, στο ΟΠΣΚΑΠ, διασφαλίζοντας την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων αυτών.

(vii) Να μη μεταβάλλουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς της ενισχυόμενης πράξης, καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης χωρίς να έχει προηγηθεί σχετικό αίτημα τροποποίησης στην ΟΤΔ και έγκριση από τον αρμόδιο ΕΦ. Αν κατόπιν σχετικού ελέγχου, διαπιστωθεί μεταβολή η οποία αντίκειται στο εθνικό και κανονιστικό θεσμικό πλαίσιο ανακαλείται η απόφαση ένταξης της πράξης και η δημόσια δαπάνη που έχει καταβληθεί επιστρέφεται με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

(viii) Να μη χρησιμοποιούν πάγια στοιχεία που έχουν ενισχυθεί, για δραστηριότητες που έρχονται σε αντίθεση με τα κριτήρια επιλεξιμότητας της αίτησης στήριξης. Αν αυτό διαπιστωθεί από τον αρμόδιο ΕΦ ή τους αρμόδιους φορείς, κατά την διάρκεια υλοποίησης της πράξης, τότε η δημόσια δαπάνη που έχει καταβληθεί για τα συγκεκριμένα πάγια, επιστρέφεται με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

(ix) Να μη μεταβιβάζουν πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν ενισχυθεί, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν από άλλα, κυριότητας του δικαιούχου και τουλάχιστον ίσης αξίας και δυναμικότητας, τα οποία να ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση της λειτουργίας της πράξης. Ο δικαιούχος οφείλει να γνωστοποιήσει την αντικατάσταση στην ΟΤΔ άμεσα, η οποία ενημερώνει τον αρμόδιο ΕΦ στην περίπτωση που απαιτείται.

(x) Να παράσχουν στην ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ και/ή στους εξωτερικούς αξιολογητές του ΣΣ ΚΑΠ ή άλλους φορείς που έχουν εξουσιοδοτηθεί να εκτελούν καθήκοντα για λογαριασμό της, όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος, ιδίως σε σχέση με την επίτευξη καθορισμένων στόχων και προτεραιοτήτων.

(xi) Για έργα κατασκευής δικτύων ύδρευσης / αποχέτευσης & επεξεργασίας λυμάτων, οι δικαιούχοι των πράξεων που θα ενταχθούν πρέπει να τηρούν ξεχωριστούς λογαριασμούς και να προβαίνουν σε κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και των εσόδων, ώστε να διασφαλιστεί ότι «η δημόσια χρηματοδότηση δεν στηρίζει άλλες δραστηριότητες».

(xii) Να διασφαλίζουν το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο αυτής.

(xiii) Για τα κριτήρια επιλογής η επίτευξη των οποίων επιτυγχάνεται σε χρόνο μεταγενέστερο της υποβολής αίτησης στήριξης, ο δικαιούχος έχει την πλήρη υποχρέωση επίτευξης τους. Αν κατά την υλοποίηση της πράξης ή ακόμα και ύστερα από την ολοκλήρωση αυτής, κατά τη περίοδο που ισχύουν οι μακροχρόνιες υποχρεώσεις, διαπιστωθεί από τους αρμόδιους φορείς, η μη τήρηση κάποιου ή κάποιων από τα κριτήρια επιλογής και η εκ νέου βαθμολόγηση της πρότασης τη θέτει ως μη επιλέξιμη για χρηματοδότηση, τότε ανακαλείται η απόφαση ένταξης της πράξης και τυχόν καταβληθείσα επιχορήγηση επιστρέφεται στο σύνολό της με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

(xiv) Να αποδέχονται ότι τα μηνύματα που αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλωθεί στην αίτηση στήριξης, επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των έννομων συνεπειών και προθεσμιών. Σε περίπτωση αλλαγής της ηλεκτρονικής διεύθυνσης πρέπει να ενημερώνεται η ΟΤΔ, η οποία εν συνεχεία ενημερώνει τον αρμόδιο ΕΦ όταν απαιτείται.

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ-ΠΛΗΡΩΜΕΣ

(i) Να υποβάλουν αίτημα προκαταβολής/πληρωμής, μαζί με όλα τα συνημμένα δικαιολογητικά που απαιτούνται, στο ΟΠΣΚΑΠ.

Παρέχεται η δυνατότητα να υποβληθούν ένα ή περισσότερα αιτήματα προκαταβολής, όπου το ύψος της ανέρχεται σε ποσοστό έως 50% της εγκεκριμένης δημόσιας ενίσχυσης που υπολείπεται για την ολοκλήρωση της πράξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 20 της υπ' αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β΄4030) και τη διαδικασία Ι.4.1 του ΣΔΕ.

Η υποβολή και διοικητικός έλεγχος του αιτήματος πληρωμής, καθώς και η καταβολή της δημόσιας ενίσχυσης, γίνονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 21 και 21Α της υπ' αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β΄4030) και τις διαδικασίες Ι.4.4 και Ι.4.5 του ΣΔΕ.

Το πρώτο αίτημα πληρωμής δαπανών του δικαιούχου συνοδεύεται από τις απαιτούμενες νόμιμες άδειες και βεβαιώσεις δημοσίων αρχών που διέπουν, κατά περίπτωση, τη νομιμότητα υλοποίησης του συγκεκριμένου έργου.

Για τις πράξεις δημοσίου χαρακτήρα που δεν εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να έχει υποβληθεί από τον δικαιούχο αίτημα πληρωμής μεγαλύτερο ή ίσο με ποσοστό 15% της συνολικής δημόσιας δαπάνης της πράξης, εντός δεκαοκτώ (18) μηνών από την έκδοση της απόφασης ένταξης και σε περίπτωση μη υποβολής ανακαλείται η απόφασης ένταξης από τον αρμόδιο ΕΦ.

Τα επόμενα αιτήματα θα πρέπει να είναι μεγαλύτερα ή ίσα ποσοστού 25% της συνολικής δημόσιας δαπάνης της πράξης. Για το τελικό αίτημα πληρωμής δεν απαιτείται συγκεκριμένο ποσοστό.

Η εν λόγω διάταξη δεν έχει εφαρμογή στις πράξεις όπου μία μεμονωμένη διακριτή δαπάνη, με εξαίρεση δαπάνες που αφορούν σε κτηριακές κατασκευές, είναι μεγαλύτερη από το 80% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού.

Οι πληρωμές των έργων γίνονται με βάση τις πιστοποιήσεις των εργασιών/ενεργειών που έχουν εκτελεσθεί.

Για τις πράξεις δημοσίου χαρακτήρα που εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων δεν ισχύουν οι παραπάνω περιορισμοί και ακολουθείται η νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων. Ο Οργανισμός Πληρωμών (ΑΑΔΕ), σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 63 του ν. 5264/2025 (Α΄239), δύναται να καταβάλει το εγκεκριμένο ποσό του αιτήματος πληρωμής με πίστωση απ' ευθείας στον τραπεζικό λογαριασμό του ανάδοχου του έργου.

Οι δικαιούχοι μπορούν να ανακαλέσουν την αίτηση πληρωμής ή τμήμα αυτής ή/και να διορθώσουν και να προσαρμόσουν την αίτηση ή/και τα συνυποβαλλόμενα δικαιολογητικά, σύμφωνα με τις διαδικασίες Ι.4.2 και Ι.4.3 του ΣΔΕ.

(ii) Να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται στην ΟΤΔ μέσω των αιτήσεων πληρωμής.

(iii) Να εγγράφουν στον προϋπολογισμό του Δήμου τη δαπάνη του έργου, μετά την ένταξη της πράξης, όταν αυτές εκτελούνται από ΟΤΑ Α΄ βαθμού.

4. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

(i) Να θέτουν στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των πράξεων και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στην ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ, ΕΥΕ ΠΑΑ, στον Οργανισμό Πληρωμών (ΑΑΔΕ) και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(ii) Να αποδέχονται επιτόπιες επισκέψεις από την ΟΤΔ και τους αρμόδιους για την υλοποίηση της πράξης φορείς και επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα τους, όσο και στον τόπο υλοποίησης της πράξης, και να διευκολύνουν τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθούν.

Σε περίπτωση άρνησης ελέγχου τότε επιστρέφεται το σύνολο της δημόσιας δαπάνης που καταβλήθηκε, με την διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

Λεπτομέρειες αναφορικά με τους ελέγχους προβλέπονται στο άρθρο 40 της υπ' αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β΄4030) και στο Κεφάλαιο ΙΙ.2 του ΣΔΕ.

5. ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Να τηρούν τις ακόλουθες μακροχρόνιες δεσμεύσεις, προκειμένου οι πράξεις να διατηρήσουν το δικαίωμα της συνεισφοράς των Ταμείων:

Για όλες τις πράξεις που υλοποιούνται στα πλαίσια της παρούσας πρόσκλησης, εντός πέντε (5) ετών από την τελευταία πληρωμή της πράξης να μην επέλθει:

α) Παύση ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος.

β) Αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου της πράξης η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα.

γ) Ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους χορήγησης της ενίσχυσης. Ως ενδεικτική περίπτωση ουσιαστικής μεταβολής αναφέρεται και η διαπίστωση περί πλημμελούς συντήρησης των έργων από τους δικαιούχους, με αποτέλεσμα αυτά να μην είναι πλέον λειτουργικά.

Παράλληλα, υποχρεούται στην τήρηση των όρων που προβλέπονται στην πρόσκληση, ενώ δεν μπορεί να ενισχυθεί από άλλο εθνικό ή/και συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα για την υλοποίηση της ίδιας πρότασης ή τμήματος αυτής.

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται κάθε έτος και στα πλαίσια της διάρκειας των μακροχρονίων υποχρεώσεων τους, να αποστέλλουν ηλεκτρονικά ή εγγράφως στην ΟΤΔ, αποδεικτικά τήρησης των μακροχρονίων υποχρεώσεών τους.

Η τήρηση των μακροχρονίων υποχρεώσεων ελέγχεται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σε περίπτωση αθέτησης των παραπάνω υποχρεώσεων, επιβάλλεται επιστροφή της δημόσιας επιχορήγησης αναλογικά προς την περίοδο για την οποία δεν εκπληρώθηκαν οι απαιτήσεις.

Για πράξεις που αφορούν σε επενδύσεις που έχουν ολοκληρωθεί και υλοποιήθηκαν σε περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί επίσημα ως πληγείσες από φυσικές καταστροφές, εφόσον δεν έχουν υποστεί ζημιές που αλλοιώνουν το φυσικό τους αντικείμενο, απαλλάσσονται από την εξέταση της επίτευξης των στόχων που αφορούν σε οικονομικά στοιχεία κατά τον έλεγχο μακροχρονίων υποχρεώσεων. Αν έχουν καταστραφεί σε βαθμό που τις θέτει σε μη λειτουργική κατάσταση, κατόπιν τεκμηριωμένου αιτήματος του δικαιούχου προς την ΕΥΕ ΠΑΑ μέσω της ΟΤΔ, δύναται να εξαιρεθούν από τον έλεγχο μακροχρονίων υποχρεώσεων χωρίς την απαίτηση για ανάκτηση του ποσού ενίσχυσης ως αχρεωστήτως καταβληθέντος. Σε κάθε περίπτωση απαιτείται η έκδοση σχετικής απόφασης από τον αρμόδιο φορέα.

Λεπτομέρειες αναφορικά με τις μακροχρόνιες υποχρεώσεις των δικαιούχων προβλέπονται στο άρθρο 24 της υπ’ αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β΄4030), όπως ισχύει.

6. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

(i) Να αποδέχονται ότι τα στοιχεία τους θα δημοσιοποιηθούν σύμφωνα με το άρθρο 98 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 και ότι τα στοιχεία ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρχές ελέγχου και διερεύνησης της ένωσης ή της χώρας. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προστασίας των δεδομένων (Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 και Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1725 και τον ν. 4624/2019 (Α΄ 137))

(ii) Να λαμβάνουν όλα τα μέτρα πληροφόρησης/δημοσιότητας που προβλέπονται στο άρθρο 25 της υπ’ αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β΄4030), όπως ισχύει και σύμφωνα με τον συνημμένο Οδηγό Δημοσιότητας.

7. ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Η μη τήρηση των υποχρεώσεων της απόφασης ένταξης, δύναται να επιφέρει την ανάκληση της απόφασης ένταξης και την επιβολή των διατάξεων για την ανάκτηση των ποσών ως αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων.

Όταν διαπιστώνεται ότι ο δικαιούχος στην αίτηση στήριξης δηλώνει ψευδή στοιχεία ή δεν δηλώνει τα απαραίτητα στοιχεία λόγω αμέλειας, προκειμένου να λάβει ενίσχυση, η αίτηση στήριξης απορρίπτεται. Ο αρμόδιος ΕΦ ενημερώνει την ΕΥΕ ΠΑΑ,

η οποία, εφόσον συμφωνεί με τους ισχυρισμούς του αρμόδιου ΕΦ, ενημερώνει και τους υπόλοιπους ΕΦ. Ο δικαιούχος αποκλείεται από την παρέμβαση Π3-77-4.1 όλων των Τοπικών Προγραμμάτων για το ημερολογιακό έτος της διαπίστωσης, καθώς και για το επόμενο.

Για τις αιτήσεις στήριξης και τις αιτήσεις πληρωμής, αν προσκομιστούν παραποιημένα έγγραφα που έχουν εκδοθεί από αρχές - φορείς (μη έγκυρα ή πλαστά στοιχεία), αυτό οδηγεί σε ανάκληση της απόφασης ένταξης και ανάκτηση τυχόν ποσού χορήγησης που έχει καταβληθεί, ως αχρεωστήτως καταβληθέν.

Σημειώνεται ότι δεν επιβάλλονται κυρώσεις αν ο δικαιούχος μπορεί να αποδείξει έναντι της αρμόδιας αρχής ότι δεν ευθύνεται για την αίτηση του μη επιλέξιμου ποσού ή εάν η αρμόδια αρχή κρίνει με αιτιολογημένο τρόπο ότι ο εν λόγω δικαιούχος δεν υπέχει ευθύνη.

Όταν διαπιστωθεί από τον αρμόδιο ΕΦ ή άλλους αρμόδιους φορείς ότι κατά τη διάρκεια της υλοποίησης της πράξης δεν τηρούνται οι κανόνες δημοσιότητας, γίνεται σύσταση συμμόρφωσης στον δικαιούχο. Εάν επαναληφθεί η παράβαση, επιβάλλεται κύρωση στο δικαιούχο που αντιστοιχεί στο 5% της δημόσιας δαπάνης της πράξης.

Οι μειώσεις, απορριπτικές αποφάσεις, ανακτήσεις και κυρώσεις του παρόντος άρθρου επιβάλλονται με την επιφύλαξη πρόσθετων κυρώσεων σύμφωνα με άλλες διατάξεις του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου.

Λεπτομέρειες αναφορικά με την επιβολή κυρώσεων στους δικαιούχους προβλέπονται στο άρθρο 43 της υπ’ αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β΄4030), όπως ισχύει.